

#1 NEW YORK TIMES BESTSELLER!

MARY HIGGINS CLARK

THE QUEEN OF SUSPENSE

"A stunning achievement . . .
a suspense classic."
—Associated Press

A CRY IN THE NIGHT

Mary Higgins Clark

CIJELU DUGU NOĆ

Naslov originala – A Cry in the Night

Prijevod – Ljiljana Šćurić

PROLOG

Do Božića su ostala još dvadeset dva dana, ali Lenny je ove godine odlučio rano kupiti božićne darove.

Siguran da ga nitko ne vidi, nepomično je stajao i jedva disao dok je iz ispovjedaonice gledao kako monsinjor Ferris zatvara crkvu. S prezirnim je osmijehom Lenny nestrpljivo čekao da monsinjor provjeri jesu li bočna vrata zatvorena i da ugasi svjetla. Stisnuo se u kut kad je vidio da svećenik skreće u bočni prolaz, što je značilo da će proći uz samu ispovjedaonicu. U sebi je opsovao kad mu je pod nogom zaškripala daska. Kroz razmak među zavjesama vidio je kako je svećenik stao i nakrivio glavu kao da osluškuje.

A onda, kao da se uvjerio da nije ništa, monsinjor Ferris produžio je prema stražnjem dijelu crkve. Trenutak poslije ugasilo se svjetlo u predvorju. Čulo se otvaranje i zatvaranje vrata. Lenny je glasno odahnuo – napokon je bio sam u crkvi Sv. Clementa u Ulici West 103. na Manhattanu.

Crkva se popravljala pa su je skele skrivale od prolaznika. Prije nego što ostavi dijete htjela se uvjeriti da je monsinjor izišao iz crkve i otišao u župni dvor. Nekoliko je dana dolazila na misu u Sv. Clementa pa je dobro upoznala njegove navike. Znala je i to da će tijekom Adventa u sedam sati voditi moljenje krunice.

Iscrpljena porođajem od prije samo nekoliko sati, grudi nabreklih od tekućine koja dolazi prije mlijeka, naslonila se na dovratka. Kad je ispod samo djelomice zakopčanog kaputa začula slabašni plač, majčinskim je nagonom počela njihati dijete.

Na listu bijelog papira koji će ostaviti s djetetom napisala je sve što se usudila otkriti. – Molim vas, dajte moju djevojčicu nekim dobrim ljudima. Otac joj je talijanskog podrijetla, a moji su se djedovi rodili u Irskoj. Koliko znam, ni u mojoj ni u očevoj obite ji nema nasljednih bolesti pa bi ona trebala biti zdrava. Volim je ali se ne mogu brinuti za nju. Ako jednog dana bude pitala za rnene, molim vas da joj pokažete ovo pismo. Recite joj da će trenuci kad sam je držala u naručju za mene uvijek ostati najsretniji u životu. Tih nekoliko kratkih trenutaka kao da osim nas dviju nitko na svijetu nije postojao.

Sondra je osjetila kako joj se grlo stisnulo kad je ugledala visok, blago poguren lik monsinjora kako izlazi iz crkve i odlazi ravno u susjedni župni dvor. Vrijeme je.

Kupila je odjeću i druge potrepštine, među ostalim nekoliko košuljica, dugu spavaćicu, vunene cipelice i pulover s kapuljačom, nekoliko bočica dječje hrane i pelene. Zamotala je dijete onako kao to čine Indijanci.

Negdje je pročitala da papir dobro izolira od hladnoće. Malena, naravno, neće dugo ostati na hladnome – tek onih nekoliko minuta koliko Sondri bude trebalo da nazove župni dvor.

Polako je raskopčala kaput, pomičući dijete samo koliko je bilo neizbježno, osobito pazeći na glavicu. Na slaboj uličnoj svjetlosti mogla je jasno vidjeti lice svoje kćeri. – Volim te – prošaptala je gorljivo. – I uvijek ću te voljeti. – Djetešce ju je gledalo prvi put posve otvorenim očima. Smeđe su oči gledale u modre, duga je pepeljastoplava kosa doticala pramenove plavih kovrča na malom čelu a male su se usnice pućile tražeći majčinu dojku.

Sondra je pritisnula glavicu uz svoj vrat; usnice je priljubila uz mekani obrašćić; rukom je milovala mala leđa i nožice. Onda je odlučnim pokretom gurnula bebu u papirnatu vrećicu, dohvatila jeftina sklopiva kolica koja su stajala naslonjena uza zid i gurnula ih pod ruku.

Čekala je dok nekoliko prolaznika nije prošlo kraj njezinog skrovišta, a onda je pohitala na rub pločnika i brzo se ogledala. Na prvom semaforu automobili su čekali zeleno svjetlo, ali ni u jednom smjeru nisu dolazili pješaci.

Neprekidni niz parkiranih automobila s obje strane ulice štitio je Sondru od radoznalih pogleda dok je žurila preko ulice i prema župnom dvoru. Potrčala je uz tri stube do niske veže i raširila sklopiva kolica. Namjestila je kočnicu, smjestila bebu pod krovčić i stavila odjeću i ostale stvari uz njezine nožice. Na trenutak je kleknula i još jedanput pogledala svoje dijete. – Zbogom – prošaptala je.

Nazvat će župni dvor iz govornice dva ugla dalje.

Lenny se ponosio time što bi uspio ući i izići iz crkve za manje od tri minute. Nikad ne znaš imaju li nečujni alarm, mislio je dok je otvarao

naprtnjaču i vadio bateriju. Usmjerio je uski trak svjetlosti na pod i brzo krenuo uobičajenim putem. Najprije do kutije s priložima za siromašne. Primijetio je da su u posljednje vrijeme sve manji, ali ovaj je bio veći nego obično – između trideset i četrdeset dolara.

Škrabice za milodare ispod zavjetnih svijeća bile su u ovoj crkvi punije nego u ijednoj od posljednjih deset koje je obišao. Bilo ih je sedam, raspoređenih u razmacima ispod kipova svetaca. Brzo je razbio brave i izvadio novac.

U posljednjih je mjesec dana nekoliko puta došao na misu kako bi proučio raspored; primijetio je da svećenik posvećuje kruh i vino u običnim pokalima pa se nije trudio provaliti u svetohranište jer je znao da ne bi našao ništa osobito. Osim toga, bilo mu je i drago što to ne mora činiti. One dvije godine koje je proveo u crkvenoj školi ostavile su ipak traga pa je neke stvari nerado činio. Barem kad je bila riječ o pljačkanju crkvi.

S druge strane, nije mu bilo nimalo neugodno odnijeti ono zbog čega je najviše i došao ovamo – srebrni kalež s dijamantom u obliku zvijezde. Pripadao je Josephu Santoriju, svećeniku koji je prije sto godina osnovao župu Sv. Clementa. Bila je to jedina dragocjenost u toj povijesnoj crkvi.

Slika Svetišta visila je iznad u udubini desno od svetišta. Ormarić je bio kićen, s vratima izrađenim da budu i ukras i zaštita za kalež. Nakon jedne mise Lenny je prišao i pročitao natpis ispod ormarića: »Prilikom zaređenja za svećenika u Rimu, otac, a poslije biskup Santori, dobio je ovaj kalež od kontese Marije Tomicelli. Bio je u njezinoj obitelji od početka kršćanstva. Kad mu je bilo 45 godina, Joseph Santori postao je biskupom i poslan u rochestersku biskupiju. Kad mu je bilo 75, otišao je u mirovinu i vratio se u Crkvu Sv. Clementa, gdje je do kraja života radio sa siromašnima i starima. Mnogi su biskupa Santorija smatrali svecem pa je nakon njegove smrti pokrenuta peticija kojom se od Vatikana tražilo da ga proglasi svecem. Na tome se i danas radi.«

Dijamant će mu nedvojbeno donijeti lijepu zaradu, mislio je Lenny kad je zamahnuo sjekirom. S dva je snažna udarca uspio razbiti šarke ormarića. Brzo je otvorio vrata i zgrabio kalež. U strahu da je

možda aktivirao nečujni alarm, brzo je potrčao prema bočnom izlazu, otključao ga i otvorio.

Kad je skrenuo na zapad, prema Aveniji Columbus, hladni je zrak brzo osušio znoj kojim su mu bili prekriveni lice i leđa. Čim stigne do avenije, moći će se skriti u gomili ljudi koji su kupovali božićne darove. Ali, dok je prolazio kraj župnog dvora, začulo se zavijanje policijskog automobila koji se približavao.

Mogao je vidjeti dva para na dnu ulice, ali se nije usudio potrčati i sustići ih. Time bi se odmah odao. Onda je pred župnim dvorom ugledao kolica. Za samo trenutak nosio ih je na pločnik. U njima nije bilo ničega osim dviju vrećica. Strpao je naprtnjaču na donju prečku i požurio da dostigne parove; pred sobom. Čim im se približio, usporio je korak.

Policijski je automobil projurio pokraj njih i naglo zakočio pred ulazom u crkvu. U Aveniji Columbus, Lenny je opet ubrzao korak. Više se nije bojao da će ga otkriti. Po tako hladnom vremenu svi su se prolaznici žurili da što prije stignu na odredište. U to se odlično uklopio. Nije bilo nikakva razloga da itko obrati pozornost na muškarca starog tridesetak godina, prosječne građe, oštih crta lica koji je nosio kapu i jednostavan tamni kaput te gurao jeftina, trošna kolica.

Govornica iz koje je Sondra planirala telefonirati bila je zauzeta. Goreći od nestrpljivosti, već očajna zbog djeteta koje je ostavila, dvoumila se da li da prekine muškarca u odori čuvara. Mogla bi mu reći da se radi o hitnom slučaju.

Ne smijem, pomislila je očajno. Ako sutra u novinama bude nešto pisalo o malenoj, mogao bi me se sjetiti i reći policiji. Zabrinuto je gurnula ruke u džepove i tražila novčiće i papirić na koji je zapisala broj telefona župnog dvora premda joj i nije trebao – znala ga je na pamet.

Bio je 3. prosinca i izlozi trgovina i restorani u Aveniji Columbus već su bili blagdanski ukrašeni i osvjetljeni. Kraj Sondre je prošao mladi par. Držali su se za ruke i smiješili jedno drugome. Djevojka je mogla biti osamnaestogodišnjakinja, njenih godina. Iako se Sondra osjećala neizmjereno starijom i beskrajno udaljenom od njihove bezbrižne radosti.

Postajalo je sve hladnije. Je li malena dovoljno utopljena? Sondra je na trenutak sklopila oči. O, Bože, molim Te, daj da ovaj čovjek prestane telefonirati. Moram hitno nazvati župni dvor.

Već u sljedećem trenutku začula je škljocaj spuštanja slušalice. Čekala je da se čovjek malo udalji, a onda je dograbila slušalicu, ubacila novčiće i okrenula broj.

– Župni dvor Sv. Clementa. – Javio se postariji muškarac. Zacijelo onaj svećenik kojeg je vidjela na misi.

– Molim vas, moram hitno razgovarati s monsinjorom Ferrisom.

– Ovdje otac Dailey. Možda vam ja mogu pomoći. Monsignor je vani, s policijom. Imamo hitan slučaj. Sondra je bez riječi spustila slušalicu. Bebu su već našli. Sad je na sigurnom, a monsinjor Ferris pobrinut će se da je smjeste u dobru obitelj.

Sat poslije Sondra je već bila u autobusu za Birminghama u Alabami, gdje je studirala glazbu. Zbog izvanredne nadarenosti već se znalo da će postati slavna violinistica.

Tek kad je već došao u stan svoje stare tete, Lenny je čuo tihi plač djeteta.

Iznenadeno je pogledao u kolica. Vidio je da se vrećica počela pomicati pa ju je brzo rastrgnuo; zapanjeno je gledao u sićušno djetesce koje je bilo u njoj. S nevjericom je skinuo pismo s pokrivača, pročitao ga i promrmljao psovku.

Iz spavaće sobe na dnu dugog hodnika zazvala je njegova teta: – Jesi li to ti, Lenny? U pozdravu nije bilo ničega srdačnog. Izraziti je naglasak odavao talijansko podrijetlo.

– Jesam, teta Lilly. – Dijete nikako nije mogao sakriti. Mora smisliti što da radi. Što da joj kaže?

Lilly Maldonado ušla je iz hodnika u dnevnu sobu. Bile su joj sedamdeset četiri ali se kretala i izgledala kao da je deset godina mlađa. U kosi koju je smotala u pundžu još je bilo mnogo crnih vlasi; smeđe su joj oči bile velike i živahne, a nisko, oblo tijelo kretalo se brzo i okretno.

Zajedno s Lennyjevom majkom, svojom mlađom sestrom, doselila se u Sjedinjene Države iz Italije odmah nakon Drugoga svjetskog rata. Bila je vrsna krojačica, a udala se za krojača iz istog toskanskog sela. Zajedno su radili u maloj radionici na Upper West

Sideu sve dok on prije pet godina nije umro. Sad je radila kod kuće ili je posjećivala svoje mušterije kojima je naplaćivala smiješno malo za šivanje i popravke.

No, kako su se mušterije među sobom voljele našaliti, u zamjenu za niske cijene morale su suosjećajno slušati Lillyne beskrajne priče o njezinu problematičnom nećaku Lennyju.

Na koljenima, okružena pribadačama, dok je vješto mjerila duljinu sukanja, Lilly bi uzahnula i onda krenula s neizbježnom litanijom:

– Taj moj nećak! Izluđuje me. Otkad se rodio, stalno je u neakvim problemima. Dok je išao u školu – ne pitajte! Uhićen je. Dvaput je bio u popravnom domu. I je li se tamo sredio? Ma kakvi! Nije u stanju zadržati posao. A zašto? Moja sestra, njegova majka, Bog joj dao duši mira. Volim ga, naravno, moja je krv – ali me izluđuje.

Ostaje vani do jutra. Od čega samo živi, to vas ja pitam!

Ali sad, nakon što se pomolila svojem dragom Sv. Franji Asiškom, Lilly Maldonado donijela je odluku. Sve je pokušala, ali ništa nije pomoglo. Očigledno, Lennyja ništa ne može promijeniti pa će ona jednom zauvijek dići ruke od njega.

Svjetlo je u hodniku bilo prigušeno a ona tako usredotočena na govor koji je namjeravala održati da isprva nije ni primijetila kolica iza njega.

Prekrižila je ruke i odlučno rekla: – Lenny, pitao si možeš li ostati nekoliko dana. Otad su prošla tri tjedna. Ne želim te više u kući.

Pakiraj se i idi.

Lillyne su glasne i oštre riječi razbudile već ionako polubudnu bebu pa je počela na sav glas plakati.

– Što je to? – uzviknula je Lilly. Onda je ugledala kolica. Brzom je kretnjom odgurnula nećaka i pogledala u njih. Zapanjeno je prasnula: – Što si sad to izveo? Odakle ti to dijete?

Lenny je brzo razmišljao. Nije se želio odseliti. Stan mu je savršeno odgovarao, a to što je živio s tetom davalo mu je ozračje ozbiljnosti. Pročitao je pismo djetetove majke pa je brzo smislio rješenje.

– Moja je, teta Lilly. Djevojka koju sam obožavao seli se u Kaliforniju i odlučila ju je dati na posvojenje. Ali, ja to ne želim.

Htio bih je zadržati.

Plač se sad pretvorio u zapovjedno vriskanje. Sićušne su šake mahale zrakom.

Lilly otvori zavežljaj na dnu djetetovih nogu. – Beba je gladna – reče ona – Barem je ta tvoja djevojka imala pameti da stavi hranu u paket. – Izvukla je jednu od bočica i tutnula je Lennyju u ruke. – Idi je zagrijati.

Izraz na njezinu licu promijenio se dok je razmatala djetešce, podizala je i smiještala u svoje naručje. – Prekrasna si, bella. Kako te mama mogla ostaviti? – Pogledala je Lennyja. – Kako ste je nazvali?

Lenny je mislio na dijamant oblika zvijezde na kaležu. – Zove se Star, teta Lilly.

– Star – promrmljala je Lilly Maldonado dok je umirivala rasplakanu bebu. – U Italiji bi se zvala Stelina. To znači »zvjezdica«.

Lenny je procjenjivačkim pogledom promatrao kako se teta vezuje za bebu. Dijete nitko neće tražiti, pomislio je. Nije ju kidnapirao, a ako se ikada potegne to pitanje, ima pismo kao dokaz da je napuštena. Znao je da se baka na talijanskom kaže »nonna«.

Okrenuo se i pošao u kuhinju zagrijati bočicu. Usput je zadovoljno promrmljao: Star, curice moja, ja sad imam dom, a ti si dobila nonnu.

2

SEDAM GODINA POSLIJE

Willy Meehan je namršteno sjedio za glasovirom koji mu je njegova žena Alvira kupila za šezdeset drugi rođendan. Duboko usredotočen, mučio se da pročita note u Početnici za odrasle Johna Thompsona. Možda bi bilo lakše kad bih istodobno pjevao, pomislio je. – Spavaj, dijete moje, usni sladak san – počeo je.

Willy ima tako lijep glas, pomislila je Alvira kad je ušla u sobu.

»Cijelu dugu noć« jedna je od moj ih omiljenih božićnih pjesama, sjetila se, i nježno pogledala čovjeka s kojim je već više od četrdeset godina bila u braku. Iz profila je njegova sličnost s Tipom O'Neillom, legendarnim predsjednikom parlamenta, još naglašenija nego inače, zaključila je. S onom gustom sijedom kosom, kao isklesanim crtama lica, živim plavim očima i srdačnim osmijehom, Willyja su prolaznici

još uvijek znali iznenađeno pogledati, iako je predsjednik parlamenta umro prije nekoliko godina.

Sada, izgledao je jednostavno savršeno u tamnoplavom odijelu koje je obukao iz poštovanja prema Bessie Durkin Maher na čije su karmine upravo trebali otići, izgledao upravo sjajno. Alvira je sa žaljenjem svukla plavi kostim broj 44 koji je namjeravala nositi i zamijenila ga brojem većom crnom haljinom. Ona i Willy upravo su se prethodne večeri vratili s krstarenja Karibima na koje su otišli poslije Dana zahvalnosti, a raskošni obroci na brodu zadali su njezinoj djeteti smrtonosni udarac.

– Anđela čuvara Bog će ti poslat – pjevao je Willy dok je svirao. Nama je dragi Bog doista poslao anđele, pomislila je Alvira te je – ne želeći omesti Willyjana prstima otišla do prozora kako bi uživala u prekrasnom pogledu na Central Park.

Prije nešto više od dvije godine Alvira, koja je tada bila čistačica, i Willy, vodoinstalater, živjeli su u Jackson Heightsu u Queensu, u stanu koji su unajmili čim su se vjenčali. Ona je bila posve iscrpljena nakon osobito naporna dana kod gospode O'Keefe, koja se uvijek smatrala prevarenom ako Alvira nije pomaknula svaki komad pokućstva u kući kad je usisavala prašinu. Ipak, kao i svake srijede i subote navečer, ostali su gledati izvlačenje brojeva lutrije. Zamalo su oboje doživjeli srčanu kap kad su se jedan za drugim pojavili upravo njihovi brojevi, oni koje su uvijek igrali.

A onda smo shvatili da smo osvojili četrdeset milijuna dolara, mislila je Alvira, još uvijek u nevjerici što ih je sreća tako poslužila.

Nije to bila samo sreća, ispravila se dok je uživala u pogledu. Bio je to blagoslov. Bilo je četvrt do sedam i Central Park je imao neku mekanu ljepotu. U daljini su se vidjela božićna svjetla koja su ukrašavala predio oko Tavern on the Green. Svjetla automobila i taksija tvorila su pokretnu, krivudavu rijeku blještavila. Bilo gdje drugdje izgledala bi kao obična svjetla, mislila je. Kočije sad nije vidjela ali su sigurno bile negdje u parku. Uvijek su je podsjećale na priče koje joj je majka pričala o svome djetinjstvu u okolici Central Parka početkom stoljeća. A klizači koji su plesali na Klizalištu Wollman podsjećali su je na davne večeri kad je u St. Raymondusu u Bronxu vozila koturaljke uz glazbu orgulja.

Kad su pobijedili na lutriji i tako dobili godišnji prihod od dva milijuna dolara kamata prije poreza, ona i Willy su se preselili u ovaj luksuzni stan. Uvijek je sanjara o tome da živi uz Central Park, a osim toga, stan je bio dobra investicija. No zadržali su i stan koji su unajmili u Jackson Heightsu, za slučaj da država New York bankrotira i prestane im isplaćivati novac.

Ali, Alvira je zapravo dobro iskoristila novostečeno bogatstvo. Mnogo je dala u dobrotvorne svrhe i pritom silno uživala. Osim toga, mnogo joj se toga zanimljivog dogodilo. Otišla je u toplice Cypress Point u Pebble Beachu i zamalo bila ubijena zbog svoje znatiželje. To se iskustvo ipak isplatilo jer su je angažirali kao kolumnisticu u New York Globeu i, kako je jedno iskustvo vodilo drugome, uz pomoć minijaturnog kasetofona koji je nosila u znački, riješila je nekoliko zločina i s vremenom stekla ugled pravog detektiva, premda, dakako, još uvijek amatera.

Willyjevo umijeće vodoinstalatera koristila još samo njegova najstarija sestra, sestra Cordelia, koja se brinula za siromašne i stare u Upper West Sideu. Često ga je pozivala da popravi sudopere, zahode i bojlere u stanovima njezinih štićenika.

Prije nego što su otišli na krstarenje, radio je po čitav dan na preuređenju drugoga kata napuštene trgovine namještajem u kojoj je Cordelia vodila prodaju rabljene odjeće. Zvala se Home Base i istodobno je bila neslužbeni cjelodnevni boravak za djecu od prvog do petog razreda čiji su roditelji poslijepodne radili.

Da, zaključila je Alvira, lijepo je imati novac tako dugo dok ne zaboraviš kako je živjeti bez njega, a ona i Willy to nisu namjeravali zaboraviti. Lijepo je što možemo pomoći drugima, mislila je, ali i da ostanemo i bez posljednjeg novčića, bili bismo sretni dok god smo zajedno.

– Cijelu dugu noć – završio je Willy odlučnim crescendom. – Jesi li spremna, dušo? – upitao ju je ustajući od glasovira.

– Jesam – rekla je Alvira i okrenula se prema njemu. – Ovo je zvučalo odlično. Sviraš tako osjećajno. Mnogi ljudi samo projure kroz te krasne pjesmice.

Willy se dobroćudno nasmiješio. Iako je u dubini duše žalio što je slučajno spomenuo Alviru kako bi volio da je kao dijete mogao učiti

glasovir, shvatio je da je počeo istinski uživati svaki put kad bi neku melodiju uspio odsvirati bez greške.

– Svirao sam tako sporo zato što nisam mogao brže čitati note – našalio se. – No, vrijeme je da krenemo.

Mrtvačnica je bila blizu Riverside Drivea. Dok se taksi probijao kroz promet, Alvira je razmišljala o svojim prijateljicama Bessie i Kate Durkin. Poznavala ih je godinama. Kate je radila kao prodavačica u robnoj kući Macy's, a Bessie je bila domaćica kod umirovljenog suca i njegove bolesne žene.

Kad je sučeva žena umrla, Bessie je dala otkaz uz objašnjenje da nikako ne može ostati u istoj kući sama sa sucem.

Tjedan dana poslije sudac Aloysius Maher ju je zaprosio, a Bessie je, nakon što je šezdeset godina bila usidjelica, prihvatila bez oklijevanja. Kad se udala, dala se na posao da njegovu veliku, lijepu kuću na Upper West Sideu uredi prema vlastitom ukusu. Nakon više od četrdeset godina braka, i to sretnog, Willy i Alvira obično bi mislili o istoj stvari i prije nego što bi progovorili o njoj. – Bessie je odlično znala što radi kad je davala otkaz – rekao je Willy kao da nastavlja Alvirino razmišljanje. – Znala je da nema šanse ako ga se ne dočepa prije nego što ga zgrabi neka druga žena. Uvijek se prema toj kući odnosila kao da je njezina i ubilo bi je da je morala otići.

– Da, stvarno ju je voljela – složila se Alvira. – I budimo poštenu, održala je svoju stranu pogodbe. Bila je izvanredna domaćica i sjajno je kuhala. Sudac je jedva čekao da sjedne za stol. Moraš priznati da ga je silno razmazila.

Willy nikad nije osobito volio Bessie Durkin. – Znala je što radi. Poživio je samo još osam godina. A Bessie je onda dobila i kuću i mirovinu, pozvala Kate da se doseli k njoj, a onda je Kate nju mazila i dvorila.

– Kate je svetica, rekla je Alvira, naravno, sad kad Bessie više nema, kuća će pripasti njoj i imat će izvor prihoda. Mislim da će joj biti sasvim dobro. Razvedrena vlastitim optimizmom, pogledala je kroz prozor. – Oh, Willy, pogledaj kako je sve prekrasno ukrašeno! – rekla je. – Šteta što je Bessie umrla prije Božića, uvijek je tako uživala u njemu.

– Tek je četvrti prosinca – podsjetio ju je Willy. Ipak je još doživjela Dan zahvalnosti.

– Da, imaš pravo – priznala je Alvira. – Baš mi je drago što smo bili s njima. Sjećaš se kako je uživala u purici? Pojela ju je do posljednjeg zalogaja.

– A i sve ostalo što joj se našlo nadohvat ruke – rekao je Willy suho.

– Evo nas.

Taksi je stao uz pločnik a službenik pogrebnog poduzeća otvorio im je vrata i tiho rekao da Bessie Durkin Maher leži u istočnoj dvorani. Teški, slatki miris cvijeća prožimao je tihi hodnik koji je vodio onamo.

– Užasavam se ovih mjesta – rekao je Willy. – Uvijek mirišu na uvele karanfile.

U istočnoj dvorani pridružili su se skupini od tridesetak ožalošćenih, među kojima su bili i Vic i Linda Baker, par koji je unajmio stan na najvišem katu Bessiene kuće. Stajali su uz lijes zajedno s Bessienom sestrom Kate i s njom primali sućut kao da su članovi obitelji.

– Otkud to? – šapnuo je Willy Alvira dok su čekali na red da priđu Kate.

Trinaest godina mlađa od svoje sestre koja joj je uvijek ulijevala strahopoštovanje, Kate je bila vižljasta sedamdesetpetogodišnjakinja s kratko podšišanom sijedom kosom i toplim plavim očima, sada punim suza.

Bessie joj je komandirala cijeli život, mislila je Alvira dok ju je grlila. – Tako je najbolje, Kate – odlučno je rekla. – Da je Bessie preživjela taj moždani udar bila bi posve nemoćna, a to joj se nimalo ne bi svidjelo.

– Ne bi – složila se Kate brišući suze. – Ona to ne bi željela. Samo, Bessie mi je oduvijek bila i sestra i majka. Možda je bila malo svojeglava, ali imala je dobro srce.

– Silno će nam nedostajati – rekla je Alvira, a Willy je iza nje duboko uzdahnuo.

Dok je Willy bratski grlio Kate, Alvira se okrenula Vicu Bakeru. Bio je odjeven u tako strogu crninu da ju je odmah podsjetio na neki lik iz

obitelji Addams. Bio je zbijene grade, star oko 35 godina, dječaćkog lica, tamnosmeđe kose i pronicavih svijetloplavih očiju. Stajao je u crnom odijelu s crnom kravatom. Njegova žena Linda također je bila u crnini i upravo je licu prinijela rupčić.

Sigurno pokušava iscijediti neku suzu, pomislila je Alvira suho. Vica i Lindu prvi je put sreća za Dan zahvalnosti. Znajući da joj sestra nije odveć zdrava, Kate je na objed pozvala Alviru i Willyja, sestru Cordeliju, sestru Maeve Marie i monsinjora Thomasa Ferrisa, svećenika crkve Sv. Clementa koji je stanovao u župnom dvoru, samo nekoliko kuća od Bessiene u Zapadnoj 103. ulici.

Vic i Linda su navratili kad su gosti pili kavu i Alviru se činilo da ih Kate namjerno nije pozvala da ostanu na desertu. Pa kako to da sad tu stoje kao članovi ožalošćene obitelji, pitala se Alvira, odmah zaključivši da Linda samo hini tugu.

Mnogi bi zaključili da dobro izgleda, razmišljala je Alvira dok je promatrala Lindine pravilne crte lica, ali ne bih je voljela naljutiti. Ima u očima nešto hladno što izaziva nepovjerenje, a ta frizura sa svim tim zlatnim pramenovima joj je grozna.

– ...kao da mi je majka – govorila je Linda drhtavim glasom.

Willy je, dakako, čuo što je rekla pa nije odolio da ne uzvрати: – Niste li vi taj stan unajmili prije manje od godinu dana?

Ne čekajući odgovor, uhvatio je Alviru pod ruku i poveo je prema klecalu.

Bessie Durkin je u smrti baš kao i u životu ostavljala dojam osobe koja vlada situacijom. Odjevena u najbolju haljinu, s niskom lažnih bisera koju joj je sudac darovao za vjenčanje, kose začešljane u elegantnu frizuru, Bessie je odisala zadovoljstvom osobe kojoj je cijelog života uspijevalo da bude po njenom.

Poslije, kad su odlazili, Alvira i Willy su se pozdravili s Kate i obećali da će doći na pogrebnu misu u Sv. Clement i voziti se s njom na groblje. – Doći će i sestra Cordelia – rekla im je Kate. – Willy, zabrinula sam se za nju dok vas nije bilo. Imala je težak tjedan. Gradske vlasti je strašno gnjave zbog Home Basea.

– To smo i mislili – rekao je Willy. – Nazvao sam je danas, ali je nije bilo i nije mi uzvratila poziv. Mislio sam da ćemo je vidjeti ovdje. Osvrnuvši se po dvorani, Kate je vidjela da im Linda prilazi. Tiho je

rekla: – Pozvala sam sestru Cordeliju da dođe k meni poslije sprovoda. Dođite i vi. Doći će i monsinjor Ferris.

Pozdravili su se jer je Willy rekao da želi udahnuti malo svježeg zraka kako bi se oslobodio teškog mirisa cvijeća, i odlučili su se malo prošetati prije nego što zaustave taksi.

– Jesi li primijetio kako je Linda Baker pojurila prema nama kad je vidjela da razgovaramo s Kate? upitala je Alvira Willyja dok su se, rukom pod ruku, šetali Avenijom Columbus.

– Naravno. Moram ti priznati da mi je tu nešto bilo čudno. A sad se brinem i zbog Cordelije. Nije više tako mlada, a možda je briga za djecu poslije škole ipak prevelik zalogaj za nju.

– Willy, pa samo se brine da budu na toplom i sigurnom dok njihove majke ne dođu po njih. Kako to ikome može smetati?

– Može gradskoj upravi. Sviđalo se to nama ili ne, postoje propisi o skrbi za djecu. Stani, evo taksija. Dosta mi je hladnoće.

3

– Sviđalo se to nama ili ne, postoje propisi – rekla je Ssestra Cordelia sljedećeg dana uz uzdah, nesvjesno ponavljajući Willyjeve riječi. – Dali su mi rok – prvi siječnja – a inspektor Pablo Torres rekao je da već i time krši sva pravila.

Bio je jedan sat. Bessie Durkin je, nakon pogrebne mise, spuštена u svoje posljednje počivalište uz tri naraštaja Durkinovih na groblju Calvary.

Willy, Alvira, sestra Cordelia i njezina pomoćnica sestra Maeve Marie, dvadesetdevetogodišnja bivša policajka, i monsinjor Thomas Ferris sjedili su za stolom u Bessienoj kući i uživali u virdžinijskoj šunki, salati od krumpira i svježem pecivu koje je ispekla Kate.

– Želi li tko još što? – upitala je Kate stidljivo prije nego što im se pridružila.

– Kate, sjedni – zapovjedila je Alvira. Okrenula se Cordeliji. – Koji su točno problemi tako ozbiljni, Cordelia? Sedamdesetogodišnja opatica na trenutak se prestala zabrinuto mrštiti. Cordelijin se pogled smekšao kad je pogledala svoju šogoricu. Nasmiješila se. – To čak ni ti ne možeš srediti, Alvira. Imamo trideset šest djece od šest do

jedanaest godina koji k nama dolaze poslije škole. Pitala sam Pabla bi li mu bilo draže da su na ulici. Pitala sam ga u čemu griješimo. Damo im lagani obrok. Okupili smo nekoliko pouzdanih gimnazijalaca koji im pomažu s domaćim zadaćama i igraju se s njima. U trgovini uvijek ima odraslih pa djeca nikad nisu prepuštena sama sebi. Roditelji dođu po djecu do pola sedam. Naravno, ne uzimamo novac. Školske medicinske sestre pregledale su djecu koja dolaze k nama. Nikad nije bilo problema. Cordelia je uzdahnula i odmahnula glavom.

– Znamo da se zgrada prodaje – objasnila je sestra Maeve – ali imamo još najmanje godinu dana prije nego što se budemo morali iseliti. Nedavno smo oličili cijeli drugi kat gdje djeca borave kad su kod nas pa se zidovi više ne ljušte. Ali, izgleda da je to ipak i dalje problem, jer oni kažu da se nekoć koristila olovna boja. Časna majka je pitala Pabla je li obišao kuće neke od djece i usporedio ih s našom zgradom. Odgovorio je da nije on taj koji određuje propise. Da moraju postojati dva izlaza ne računajući požarne ljestve.

– Stubište je dovoljno široko da istodobno može silaziti petoro djece, ali njih to ne zanima. Maeve, mogle bismo tako unedogled – prekinula ju je sestra Cordelia. Ali, sve se svodi na to da za manje od četiri tjedna moramo zatvoriti Home Base, a ako nam dođe neko dijete, morat ćemo ga poslati u prazan stan gdje ga nitko ne čeka.

Monsinjur Ferris je pružio svoju praznu šalicu kad je Kate podignula čajnik. – Hvala, Kate. A mislim da je i vrijeme da svima kažemo dobru vijest.

Kate sramežljivo reče – Zašto ne biste vi Velečasni?

– Dobro. Bessie je, Bog je blagoslovio, znala da se kraj približava pa me zamolila da navratim nakon Dana zahvalnosti.

Da ta novost barem bude ono čemu se nadam, u sebi se molila Alvira.

Inače dostojanstvenog i smirenog monsinjora Ferrisa očigledno su veselile novosti koje im se spremao priopćiti. Zagladio je svoju srebrnastu kosu koja je bila malko raščupana od vjetra na groblju, a onda se nasmiješio. Bessie mi je rekla da je kuću, naravno, ostavila sestri, kao i novac s kojim će udobnije živjeti, ali joj je Kate rekla da bi voljela kuću dati sestri Cordeliji za program Home Base.

– Zar je moguće? – povikala je sestra Cordelia. – Oh, Kate!

– Kate bi stanovala u stanu na četvrtom katu u kojem su sad Bakerovi. Bessie i nije bila oduševljena tom zamisli, ali je smatrala da je to Kateina stvar pa me zamolila da se pobrinem da sve protekne u redu.

– Pa znate da se Bessie prema meni uvijek odnosila kao da sama ne bih znala ni do trgovine – rekla je Kate nježno.

– Rekao sam Bessie da mi neće biti teško pripaziti s obzirom na to da smo samo tri kuće niže, ali sam joj kazao i da se Kate i te kako zna brinuti sama za sebe – objasnio je monsijor.

– Bit će prekrasno kad Home Base bude ovdje – rekla je Kate. – Htjela sam doći pomoći otkako si ga otvorila, Cordelia, ali Bessie me je trebala.

Velečasni Ferris je nasmiješeno gledao kako sestra Cordelia prima tu vijest. Uvijek sam smatrao da bi sposobnost predviđanja događaja trebala biti jedna od velikih vrlina – objavio je. – Eto, slučajno imam bocu pjenušca na ledu. Mislim da je pravi trenutak da nazdravimo sestrama Durkin, Bessie i Kate.

To su tako dobre vijesti, mislila je Alvirah. Zašto sam onda tako zabrinuta? Zašto sam sigurna da će nešto poći kako ne treba? U mislima je pretraživala mogućnosti slično kao što bi jezikom opipavala :koji je zub boli. Nije joj trebalo dugo da nađe razlog zabrinutosti: Bakerovi.

– Jesi li sigurna da ćeš moći iseliti Bakerove, Kate? – upitala je. – Danas se nije lako riješiti stanara.

– Posve sam sigurna – odlučno je rekla Kate. Ugovor je na godinu dana, a istječe u siječnju. Postoji odredba o tome da o produženju ugovora odlučuje isključivo vlasnik. Sjećate se kad je u stanu bio onaj mladić koji je bio opsjednut tjelovježbom? Najmanje jednom tjedno bi mu ispao uteg, i to uvijek usred noći. Bessie je bila uvjerena da će se kuća srušiti. Znate i sami kako ju je voljela. Kad ga se napokon oslobodila, dodala je tu odredbu u ugovor.

– Dakle, čini se da je sve u redu – rekao je Willy.

– Žao mi je što ću im morati reći da odu, ali, iskreno govoreći, bit će mi drago kad više ne budu tu – rekla je Kate. – Vic Baker mi se stalno mota pod nogama, stalno nešto popravljiva. Čovjek bi pomislio da je kuća njegova.

Kad su sat poslije otišli, Willy i Alvira su otpratili monsinjora Ferrisa do ulaza u župni dvor.

– Predviđaju da će zima biti duga – rekla je Alvira. – Možete li zamisliti kako bi bilo za nekoliko tjedana morati reći onoj dječici da više ne mogu dolaziti u Home Base, gdje im je toplo i gdje su na sigurnom?

Bilo je to, dakako, retoričko pitanje, pa je i samu sebe tek napola slušala dok ga je izgovarala. Pozornost joj je privukla mlada žena u trenirci koja je stajala na drugoj strani ulice i zurila u župni dvor..

– Monsinjore Tom – rekla je – vidite li onu ženu? Nije li čudno kako tako samo stoji i gleda?

Kimnuo je. – I jučer je bila tu, a rano jutros došla je na misu.

Sustigao sam je prije nego što je otišla i pitao mogu li joj kako pomoći. Samo je odmahнула glavom i otišla tako brzo kao da bježi.

Ako ima neki problem o kojem želi razgovarati, morat ću pričekati da sama dođe.

Willy je uhvatio Alviru za ruku da je zaustavi. – Ne zaboravi da moramo u Home Base pomoći Cordeliji s probom božićne predstave – podsjetio ju je.

– Zapravo hoćeš reći da gledam svoja posla. Vjerojatno imaš pravo – složila se Alvira vedro.

Ponovno je bacila pogled preko ulice. Mlada žena se brzo udaljavala prema zapadu. Alvira je zaškiljala ne bi li bolje vidjela njezin klasični profil, istodobno se diveći njezinu kraljevskom držanju. – Izgleda mi nekako poznato – rekla je. – Morat ću malo razmisliti.

4

– Razgovaraju o meni, mislila je Sondra dok se brzo udaljavala. Zgrada pred kojom je stajala više se nije obnavljala. Nije bilo skela kao onaj put da se sakrije dok razmišlja što da učini.

Ali, što uopće može učiniti? Jedno je sigurno – ne može se vratiti sedam godina unatrag u trenutak kad je prešla ulicu, rastegnula kolica i ostavila svoje dijete pred župnim dvorom. Da barem mogu, mislila je. A onda: dragi Bože, kamo da krenem? Što joj se dogodilo? Tko je uzeo moju curicu? Borila se da suspregne suze.

Blizu nje je zastao slobodan taksist. Mahnula je vozaču. – U Wyndham, Zapadna pedeset osma ulica, između Pete i Šeste avenije – rekla je kad je sjela na stražnje sjedalo.

– Prvi put ste u New Yorku? – upitao je taksist.

– Nisam. – Ali nisam dolazila sedam godina, pomislila je. Prvi je put došla kad joj je bilo dvanaest godina i kad ju je djed doveo iz Chicaga na Midorijin koncert u Carnegie Hallu. – Jednog ćeš dana i ti svirati na toj pozornici. Možeš biti jednako uspješna kao i ona.

Njezin je djed, violinist kojem je artritis skratio karijeru, posvetio život poučavanju i glazbenoj kritici. I uzdržavao je mene, pomislila je Sondra tužno – primio me kad mu je bilo šezdeset godina.

Bilo joj je tek deset godina kad su joj roditelji poginuli u prometnoj nesreći. Djed mi se potpuno posvetio, naučio me svemu što zna o glazbi, podsjetila se. I potrošio bi i posljednji dolar da me odvede na koncerte velikih violinista.

Zbog darovitosti je dobila punu stipendiju na Sveučilištu Birmingham i upravo je tamo, na prvoj godini, u proljeće srela Anthonyja del Torrea, pijanista koji je došao održati koncert. A ono što se zatim dogodilo nije se smjelo dogoditi.

Kako sam mogla reći djedu da sam se spetljala s muškarcem za kojeg sam znala da je oženjen, pitala se sada. Nisam mogla zadržati dijete. Nije bilo novca za dadilju. Preda mnom su bile još godine studija. A da sam mu rekla što se dogodilo, slomila bih mu srce.

Dok se taksist polako probijao kroz promet, Sondra se prisjećala tih teških dana. Mislila je o tome kako je uštedjela novac za dolazak u New York, kako je 30. studenog odsjela u jeftinom hotelu, kupila bebi odjeću i pelene, bočice, hranu i kolicu. Našla je bolnicu koja je bila najbliža hotelu i namjeravala poći u njihovu hitnu službu kad dobije trudove. Moralabi, dakako, dati lažno ime i adresu. Ali, beba je trećeg prosinca došla tako brzo; nije bilo vremena za bolnicu.

U ranoj trudnoći, odlučila je bebu ostaviti u New Yorku. Voljela je taj grad. Kad je s djedom prvi put došla u posjet, odlučila je da će jednoga dana živjeti na Manhattanu. Tu se odmah osjećala kao kod kuće. Taj prvi put kad su došli, djed ju je poveo u crkvu Sv. Clementa u koju je dolazio kao dječak. »Kad god sam želio nešto posebno, kleknuo bih na klekalo najbliže slici biskupa Santorija i njegovom

kaležu«, rekao joj je. »Oni bi mi uvijek pružili utjehu. Sondra, tamo sam otišao kad sam shvatio da mojim rukama nema pomoći. Nikad nisam bio bliže potpunom beznađu.«

Svaki dan prije nego što je rodila Sondra je dolazila u crkvu i svaki je put klečala na tom klecalu. Promatrala je svećenika, vidjela dobrotu u očima monsinjora Ferrisa i znala da će on njezinom djetetu naći dobru obitelj.

Gdje je sad moje dijete, pitala se očajno. Još od jučer je bila na mukama. Čim je došla u hotel, nazvala je župni dvor i rekla da je novinarka koja bi željela nešto napisati o djetetu koje je ostavljeno pred njihovim vratima 3. prosinca prije sedam godina. Iznenađenost u glasu tajnika trebala ju je upozoriti na ono što je uslijedilo. – Dijete ostavljeno pred Sv. Clementom?! Sigurno ste se zabunili. Ovdje sam već dvadeset godina i ništa se takvo nikad nije dogodilo.

Taksi je skrenuo u ulicu Central Park South. Sanjarila sam o tome kako ljudi koji su je posvojili možda ovuda guraju kolica, uz park, mislila je Sondra, odakle malena može vidjeti konje i kočije.

Jučer kasno poslijepodne otišla je u knjižnicu i pogledala mikrofilmove newyorških novina od 4. Prosinca, prije sedam godina. Jedini trag našla je u članku o krađi. Pisalo je da je ukraden kalež biskupa Santorija, utemeljitelja crkve kojem su se mnogi molili kao svecu.

Vjerojatno je zato policija bila tamo kad sam nazvala; zato je monsinjor bio vani, mislila je Sondra, sve zabrinutija. A ja sam mislila da je to zato što su pronašli moju curicu.

Ali, tko ju je onda uzeo? Stavila ju je u papirnatu vrećicu da joj bude toplije. Možda su naišla neka djeca i odgurala kolica a onda ih ostavila ni ne znajući da je unutra dijete. Što ako je umrla od hladnoće?

Završila bih u zatvoru, pomislila je. Što će onda biti s djedom? Stalno mi govori da su se sve njegove žrtve isplatile zbog toga što je od mene postalo. Tako je ponosan što će 23. prosinca održati koncert u Carnegie Hallu. O tome je oduvijek sanjao – najprije za sebe, a onda za mene.

Dobrotvorni koncert na kojem će nastupiti mnogi slavni glazbenici predstaviti će je newyorškoj javnosti. Yo-Yo Ma, Placido Domingo,

Kathleen Battle, Amanuel Ax i sjajna mlada violinistica Sondra Lewis bili su glavne atrakcije. Sve joj se to još uvijek činilo nevjerojatnim.

– Stigli smo, gospođice – rekao je vozač pomalo razdraženo. Sondra se trgnula shvativši da joj je to već jedanput rekao.

– Oh, oprostite. – Vožnja je stajala 3 dolara i 40 centi. Potražila je u novčarki novčanicu od pet dolara. – U redu je – rekla je i otvorila vrata.

– Niste mi valjda doista mislili dati napojnicu od 45 dolara?

Sondra pogleda novčanicu od 50 dolara koju joj je vozač vraćao.

– Velika pogreška, mlada damo. Imate sreće što nisam od onih koji bi iskoristili zgodnu djevojku.

Dok je tražila pet dolara po novčarci, Sondra je pomislila: šteta što niste bili tu kad sam dala svoje dijete u zamjenu za djedovo dobro mišljenje o meni i za priliku da uspijem.

5

Kad su stigli do zgrade u Aveniji Amsterdam u kojoj je prije bila trgovina pokućstva Goldsmith and Son Furniture Emporium, a sada prodavaonica rabljene odjeće sestre Cordelije, Alvirah i Willy otišli su ravno na drugi kat.

Bila su četiri sata i djeca koja su redovito dolazila u Home Base nakon škole sjedila su prekrizanih nogu na podu oko sestre Maeve Marie. Velik dio prostorije bio je pretvoren u dražesno, vedro gledalište. Izbljedjeli linoleum bio je tako ulašten da su čak i daske koje su provirivale ispod njega blistale.

Zidovi su oličeni žarkom žutom bojom i ukrašeni crtežima i isječcima koje su izabrala sama djeca. Starinski radijatori su pištali i romorili, ali zahvaljujući Willyju i njegovoj gotovo čarobnoj sposobnosti da popravi i ono što je nepopravljivo, izvrsno su grijali.

– Ovo je vrlo važan dan – govorila je sestra Maeve Marie. – Počet ćemo s probama za božićnu predstavu. Willy i Alvirah tiho su sjeli blizu stubišta i blagonaklono ih gledali. Alvirah je redovito dolazila pomagati.

Djeci su blistale oči dok su slušala sestru Maeve Marie. – Danas ćemo početi učiti pjesme o Božiću i Hanuki koje ćemo izvoditi na

predstavi. Onda ćemo naučiti tekst.

– Nije li prekrasno što su se Cordelia i Maeve pobrinuli da svako dijete nešto kaže u predstavi? – šapnula je Alvirah.

– Svi? No, nadajmo se da će im tekstovi biti kratki odgovorio je Willy.

Alvirah se nasmiješila. – Ne misliš to ozbiljno. – Da se kladimo?

– Psst. – Potapšala ga je po ruci, a sestra Maeve Marie pročitala je imena djece koja će ispričati priču o Hanuki. – Rachel, Barry, Sheila...

Cordelia je došla s prvog kata i iskusnim okom pogledala djecu.

Kad je vidjela kako sedmogodišnji Jerry bocka šestogodišnjaka kraj sebe, prišla im je.

Blago ga je potapšala po ramenu. – Ako tako nastaviš, naći ću nekoga drugog da glumi Josipa – upozorila ga je, a onda se okrenula i prišla Alviri i Willyju. – Kad sam se vratila, našla sam još jednu poruku Pabla Torresa rekla im je. – Založio se za nas i vjerujem da je učinio sve što je mogao da nam produži rok. Čini mi se da se veselio kao i ja kad je čuo za Bessienu kuću. Poznaje tu četvrt i kaže da je uvjeren da neće biti problema s preseljenjem.

Čak ćemo moći primiti još djece.

Jedna od prodavačica-dobrovoljki iz prodavaonice dotrčala je uza stube. – Sestro, Kate Durkin je na telefonu, želi razgovarati s vama. Požurite, strašno plače.

6

Od svečanog objeda na kojem su bili prije samo nekoliko sati nije ostalo ni traga. Ali Willy, Alvirah, monsijor Ferris i sestra Cordelia opet su sjedili za istim stolom. Bila je tu i Kate koja je tiho plakala.

– Prije sat vremena razgovarala sam s Bakerovima rekla je. – Rekla sam im da ću kuću prepustiti Horne Baseu i da im ne mogu produljiti ugovor.

– I kažeš da su oni odnekud stvorili novu oporuku? – pitao je Willy s nevjericom.

– Da. Kažu da se Bessie predomislila, da joj se nimalo nije svidjela pomisao da će joj po kući trčkarati gomila djece. I još da je rekla da

po Vicovim popravcima i po tome kako je oličio zidove vidi da će oni držati kuću u besprijekornom stanju, upravo onako kako bi ona to željela. Zna i sami koliko je voljela ovu kuću.

Pa udala se za suca da je dobije, pomislila je Alvira ironično. – Kad je potpisala tu oporuku?

– Prije samo nekoliko dana, 30. studenog.

– Pokazala mi je staru oporuku kad sam je posjetio 27. studenog – rekao je monsijor Ferris. – Činilo mi se da je savršeno zadovoljna. Tada me i zamolila da se pobrinem da Kate ostane u stanu nakon što prebacimo kuću na Home Base program.

– Bessie mi je ostavila prihod a prema novoj oporuci dopušteno mi je besplatno stanovati u kući Bakerovih! Kao da bih ikad ostala u kući s tim ljudima! – Kate je sad već neposramljeno plakala. – Ne mogu vjerovati da mi je Bessie to učinila. Da tako ostavi kuću potpunim neznancima. Znala je da ih ne volim. A nigdje drugdje ne mogu dobiti stan. Zna kakve su cijene na Manhattanu.

Kate je uplašena, ljutita i povrijeđena, mislila je Alvira. Ali, što je još gore... Pogledala je preko stola i pomislila kako Cordelia prvi put otkako je zna izgleda onoliko stara koliko i jest.

Kad ju je šogorica pogledala, rekla je: – Cordelia, ne brini se, smislit ćemo nešto drugo da ne moraš zatvoriti Home Base.

Cordelia je odmahнула glavom. – Za manje od četiri tjedna?

Nemoguće. Osim ako se ne dogodi čudo. Monsijor Ferris pomnjivo je proučavao kopiju nove oporuke koju je Vic Baker dao Kate.

– Meni izgleda posve vjerodostojno – rekao je. – Na Bessienom je papiru, znamo da je dobro tipkala, a potpis je nedvojbeno njezin.

Pogledaj, Alvira.

Alvira je letimice pogledala oporuku, a onda je pročitala još jedanput, temeljitije. – Moram priznati da to zvuči kao Bessie – priznala je. – Poslušaj, Willy: »Kuća je kao dijete, a kad se primakne kraj, važno je predati kuću onima koji će se za nju najbolje brinuti. Nije mi ugodno pri pomisli da će svakodnevna nazočnost male djece posve promijeniti izgled i karakter besprijekorne kuće za koju sam se toliko žrtvovala.«

– Da li misli da je bila udana za Judge Mager? pitao je Willy. Pa nije on bio tako loš.

Alvirah je slegnula ramenima i nastavila čitati. »Zato kuću ostavljam Victoru i Lindi Baker, koji će se za nju brinuti primjereno njezinoj plemenitosti.«

– Plemenitost, ma nemoj! – prezirno je frknula dok je spuštala oporuku na stol. – Što može biti plemenitije od pomaganja djeci? – Okrenula se svećeniku. – Tko su svjedoci te besramnosti?

– Prijatelji Bakerovih – rekao je monsinjor. – Otići ćemo, naravno, odvjetniku, da vidimo može li se išta učiniti, ali meni izgleda vjerodostojno.

Willy je već nekoliko minuta promatrao Alviru. Vidim da ti mozak radi punom snagom, dušo.

– Nego što! – potvrdila je Alvirah i dodirнула svoju značku da uključi kasetofon. – Ta oporuka možda u mnogo čemu zvuči uvjerljivo, ali, Kate, jesi li ikad čula da bi ona rekla »besprijekorno«?

– Ne, mislim da nisam – zamišljeno je odgovorila Kate.

– A kojim se riječima obično služila kad je govorila o kući? – upitala je Alvirah, odlučna da temeljito preispita novu oporuku.

– Pa, znaš kakva je bila. Hvalila se da možeš jesti s poda i tome slično.

– Upravo tako. Znam da stvari sad ne izgledaju dobro – rekla je Alvirah – ali cijelim svojim bićem osjećam da je ta oporuka lažna.

Kate, Cordelia, obećavam vam: ako postoji način da se to dokaže, ja ću ga naći. Bacam se na posao!

7

Sestra Maeve Marie ostala je u Home Baseu i nastavila s probama božićne predstave iako su joj se po glavi motali svi najgori razlozi zbog kojih su sestra Cordelia, Willy i Alvirah onako odjurili do Kate Durkin.

– Nešto se dogodilo i Kate se silno uzrujala. – Sestra Cordelia dospjela joj je samo to reći prije nego što je odjurila.

Je li moguće da je netko okrao ili opljačkao Kate, pitala se Maeve Marie. Znala je da neki kriminalci čitaju osmrtnice u novinama i onda opljačkaju pokojnikovu kuću kad misle da je obitelj na sprovodu. Kao

bivša policajka čija su četiri brata svi bili policajci, Maeve Marie je prvo pomislila na neki zločin.

Sva djeca iz Home Basea dobila su svoje tekstove za predstavu i rečeno im je da kod kuće vježbaju. Priča o Hanuki bit će izvedena na početku, a odmah za njom i prigodna pjesmica.

Zatim dolazi prizor u kojem se čita ukaz Cezara Augusta o popisu stanovništva kojim se svima zapovijeda da odu u dom svojih predaka kako bi ih popisali.

Komad su napisale Cordelia i Alvirah, a Maeve Marie ih je pohvalila što su u prvom prizoru uključile mnogo govornih uloga. Djeca su uživala u tome. Osim toga, replike su bile jednostavne i dobro poznate.

»Ali selo moga oca tako je daleko.«

»To je dugo putovanje, a nema nikoga da se brine za djecu.«

»Moramo nekoga naći jer ništa nije važnije nego da nam djeca budu na sigurnom.«

Cordelia je priznala da si je uzela malo više slobode, ali pozvala je inspektore na predstavu pa je htjela biti sigurna da će im prenijeti poruku: Ništa nije važnije nego da nam djeca budu na sigurnom.

Jedina djeca kojima uloge nije podijelila nasumice bila su ona koja će glumiti tri mudraca, pastire, djevicu Mariju i Josipa. Za njih je izabrala najbolje pjevače koji će povesti pjesmu u prizoru u staji.

Josipa će glumiti Jerry Nunez, najkrupniji među dječacima, a djevicu Mariju Stellina Centino, ozbiljna sedmogodišnjakinja neobična izgleda.

Stellina i Jerry bili su susjedi i Jerryjeva je majka na kraj dana dolazila po oboje. – Stellinina mama je pobjegla u Kaliforniju kad je ona još bila beba – objasnila je gospođa Nunez opaticama. – A otac joj je rijetko kod kuće. Odgojila ju je prateta Lilly, ali ona u posljednje vrijeme pobolijeva. I toliko se brine. Ne biste vjerovali kako je zabrinuta za Stellinu. Kaže mi: »Gracie, meni su osamdeset dvije godine. Moram poživjeti još deset godina da je postavim na noge. Samo se za to molim.«

Stellina je tako lijepa djevojčica, pomislila je Maeve dok je radila na završnom prizoru. Kovrčave plave kose.

Porculanski ten naglašavale su joj krupne tamnosmeđe oči uokvirene dugim crnim trepavicama.

Jerry koji nikad nije mogao mirovati počeo je praviti grimase jednom od pastira. Prije nego što ga je Maeve Marie dospjela prekoriti, Stellina mu je rekla: – Jerry, kad glumiš Josipa moraš biti jako dobar.

– Dobro. – Jerry ju je odmah poslušao i stao gotovo pretjerano ukočeno i svečano.

– Zbor anđela počeo će pjevati, pastiri će ih vidjeti i slušati a ti ćeš ih, Tommy, pokazati... i što ćeš reći? upitala je sestra Maeve Marie.

– Reći ću: »Počujte, pjevaju pakleni anđeli« – odgovorio je šestogodišnji Tommy.

Sestra Maeve Marie prikrila je osmijeh. Ne povedi nas na zapad – tako su nju braća učila da se moli. Tommy je imao starijeg brata pametnjakovića koji ga je vjerojatno ovome naučio. – Tommy, moraš točno naučiti rečenicu, a ako me ne budeš slušao, nećeš moći biti glavni pastir rekla je odlučno.

Proba je završila u šest. Nije loše za prvi put, zaključila je Maeve Marie dok je hvalila djecu. A najljepše je bilo to što su pritom uživali.

I ona je uživala, iako je njezino zadovoljstvo bilo pomućeno zabrinutošću i sve većom napetošću: gdje je Cordelia i što se događa?

Do pola sedam, sva su djeca osim Jerryja i Steline otišla u pratnji roditelja ili starijeg brata ili sestre. U petnaest do sedam sestra Maeve Marie povelala je njih dvoje dolje u prodavaonicu koja je sad bila zatvorena. Pet minuta poslije žurno je ušla Gracie Nunez.

– Moj gazda, rekla je kolutajući očima – morali smo raspakirati nekakve suknje. Dvije cure nisu ni došle. Da sam joj rekla da moram po djecu, dala bi mi otkaz. Bog vas blagoslovio, sestro.

Nemate pojma koliko mi znači to što znam da su djeca s vama, na sigurnom. Jerry, reci sestri hvala i laku noć.

Stellinu nije bilo potrebno podsjećati. – Laku noć, sestro – rekla je tiho. – I mnogo vam hvala. – Rijetko se smiješila, ali sada je to učinila i dodala: – Nonna se tako veseli što ću biti Blažena djevice.

Svake večeri sluša kad učim tekst i onda me zove Madonna.

Maeve je za njima zaključala vrata i brzo počela gasiti svjetla.

Cordelia je zacijelo još kod Kate Durkin ili je možda otišla posjetiti neku drugu staricu, zaključala je. Uzdahnula je pitajući se kakve će novosti čuti kad dođe kući.

Dok je oblačila kaput čula je kako netko kucka po prozoru.

Okrenula se i ugledala muškarca četrdesetih godina. Ulična svjetiljka osvjetljavala mu je lice. Maeve je zurila u njega s intuitivnom zlom slutnjom bivše policajke.

– Sestro, je li moja curica još tu? Stellina Centino doviknuo je.

Stellinin otac! Maeve je brzo otvorila vrata. Profesionalnom objektivnošću promatrala je tog muškarca uskog lica. I njegova prilično privlačna pojava i pokajničko držanje odmah su u nje izazvali nepovjerenje. – Oprostite, gospodine Centino – rekla je suzdržano – nismo vas očekivali. Stellina je kao i obično otišla kući s gospodom Nunez.

– Ah da, dobro – rekao je Lenny Centino. – Zaboravio sam. Zbog posla često izbivam iz grada. Dobro, sestro, vidimo se drugi tjedan. Namjeravam nekih večeri doći po nju. Odvesti je na večeru i možda i u kino. Želim da se Star lijepo provede. Silno sam ponosan na nju. Postala je prava ljepotica.

– Imate i zašto biti ponosni. Ona je u svakom pogledu izvanredna djevojčica – rekla je Maeve Marie odsječno. Stajala je na pragu i gledala kako on odlazi. Nešto u njemu ju je uznemirilo.

I dalje zabrinuta za sestru Cordeliju, još je jednom pregledala prostorije, uključila alarm i otišla kući pješice kroz susnježicu koja je prijetila da se pretvori u pravu snježnu oluju.

Sestru Cordeliju našla je u njihovu samostanu kako sjedi s dvije umirovljene časne sestre, Bernadetteom i Catherineom. – Maeve, moram ti priznati da mi je duša umorna – rekla je Cordelia i onda joj ispričala o novoj oporuci Bessie Durkin Maher.

Maeve je sumnjičavo počela postavljati pitanja: Osim uporabe riječi »besprijekoran«, ima li ičega drugog po čemu se može zaključiti da je oporuka lažna?

Cordelia se tužno nasmiješila. – Samo Alvirina intuicija – odgovorila je.

Sestra Bernardette, koja će na sljedeći rođendan napuniti devedeset godina, dotad je drijemala u naslonjaču. – Alvirina intuicija i nešto čemu nas je Gospodin poučio, Cordelia – rekla je. – Znaš na što mislim.

Nasmiješivši se kad je vidjela njihovu zbunjenost, dodala je: – »Pustite dječicu da dođu k meni.« Ne vjerujem da bi Bessie to

zaboravila ma koliko je bila ponosna na svoju kuću.

8

Stellina je ključ od stana držala u džepu s patentnim zatvaračem. Nonna joj ga je dala i zatražila da obeća da nikada nikome neće reći gdje je. Sad je uvijek njime otvarala vrata kad bi došla kući kako se nonna ne bi morala dizati ako se odmarala.

Prije bi je uvijek našla kako šiva u maloj sobi gdje je tata spavao kad je bio kod kuće. Zajedno bi jele kekse i pile mlijeko, a ako je nonna trebala nekome odnijeti novu haljinu ili uzeti mjeru, Stellina bi išla s njom i pomogla joj nositi vrećice ili kutije.

Ali, odnedavna je nonna često odlazila u bolnicu i zato joj je gospoda Nunez predložila da Stellina poslije škole ide u Home Base.

Nekih večeri, kad se nonna dobro osjećala, Stellina bi je zatekla u kuhinji ispunjenoj opojnim mirisom umaka za špagete. Ali, večeras je sklopjenih očiju ležala u krevetu. Stellina je znala da ipak ne spava jer je vidjela da joj se pomiču usnice. Vjerojatno se moli, mislila je Stellina. Nonna se često molila.

Stellina se sagnula da je poljubi – Nonna, kući sam.

Nonna je otvorila oči i rekla. – Tako sam se brinula. Tata ti je došao kući. Rekao je da ide u Home Base. I da te želi izvesti van. Ne želim da izlaziš s njim. Ako ikad dođe po tebe, reci da ti je nonna rekla neka ideš kući s gospođom Nunez.

– Tata je došao? – upitala je Stellina, trudeći se da prikrije strah. Ni svojoj nonni nije htjela priznati kako joj je žao što je došao. Kad god je tata bio kod kuće, on i nonna stalno su se svađali. I Stellina nije voljela izlaziti s njim jer bi je katkad vodio nekim ljudima s kojima se također svađao. Katkad bi mu ljudi dali novac a on bi se svađao oko toga, obično im govoreći da je ono što im je dao mnogo vrednije.

Nonna se naslonila na lakat, uspravila i polako ustala.

– Sigurno si gladna, cara. Dođi, pripravit ću ti večeru.

Stellina je pružila ruku da joj pomogne.

– Tako dobra djevojčica – mrmljala je nonna dok je išla u kuhinju.

Stellina je bila gladna, a nonna je tako dobro kuhala tjesteninu, ali te je večeri bila tako zabrinuta za svoju pratetu da nije imala teka.

Nonna se doimala tako zabrinuto, a disala je brzo kao da je trčala.

Zvuk ključa u bravi ulaznih vrata najavio im je tatin dolazak. Nonna se odmah počela mrštiti, a Stellini su se osušila usta. Znala je da će ubrzo doći do svade.

Lenny je ušao u kuhinju, potrčao prema Stellini i podigao je. Zavrtio ju je oko sebe i poljubio. – Star, zlato – rekao je. – Tako si mi nedostajala.

Stellina se pokušavala otrgnuti. Prejako ju je stisnuo.

– Pusti je na miru! Zavikala je nonna.

Lenny nije reagirao uobičajenom ljutnjom. Samo se nasmiješio. – Teta Lilly, možda ću doista zauvijek otići, ali ako odem, povest ću Star. I nitko me u tome ne može spriječiti. Ne zaboravi da sam joj ja otac.

Onda se okrenuo i izašao zalupivši vrata za sobom. Stellina je vidjela da se nonna trese i da joj je čelo znojno. – Nonna, nonna, sve je u redu – rekla je. – Ne brini se, neće me odvesti.

Nonna se rasplakala. – Stellina – rekla je – ako se ikad razbolim i ne budem mogla biti s tobom, nemoj ni slučajno poći s tatom. Zamolit ću gospođu Nunez da se brine za tebe. Ali, obećaj mi da nećeš otići s njim. On nije dobar čovjek. Uvijek se upetlja u nešto loše.

Dok ju je Stellina pokušavala umiriti, čula je kako Lilly šapće: – Ali, on joj jest otac. On je skrbnik. Dragi Bože, dragi Bože, što da radim?

Nije razumjela zašto njezina nonna plače.

9

Kao i obično kad je pokušavala riješiti mogući zločin, Alvira nije spavala snom pravednika. Od trenutka kad su ona i Willy ugasili televizor nakon vijesti u jedanaest, koje su gledali iz kreveta, Alvira je bila nemirna. Sljedećih je šest sati drijemala i sanjala nejasne, uznemirujuće snove, a onda se naglo budila.

U pola šest napokon se sažalila na Willyja koji je kroza san nekoliko puta promrmljao: – Je li ti dobro, draga? – Ustala je, odjenula omiljeni kućni ogrtač, pričvrstila značku s minijaturnim kasetofonom,

uzela olovku i bilježnicu u koju je zapisivala sve o svojim istraživanjima, skuhala si šalicu čaja, smjestila se za mali stol s pogledom na Central Park, uključila kasetofon i počela naglas misliti.

– Ne bi bilo čudno da je Bessie, koja je oduvijek toliko dramatizirala oko te kuće, odlučila ostaviti je ljudima za koje je vjerovala da će održati u dobrom stanju. Na kraju krajeva, nije sestru izbacila na ulicu. Pobrinula se da dobije onaj stan u kojem je ionako namjeravala živjeti kad kuću prenese na Home Base.

– Bessie nije nikad ludovala za djecom. Štoviše, sjećam se da je, kad ju je netko upitao je li joj žao što ih nije imala, odgovorila: »Ljudi koji imaju djecu i ljudi koji ih nemaju sažalijevaju jedni druge.« Alvira je na trenutak zastala i pomislila koliko su ona i Willy željeli djecu. Sad bi njihovi unuci već bili dobi djece koju je jučer vidjela u Home Baseu. Odmahnula je glavom. Nema veze. Nije nam bilo suđeno, podsjetila se oštro.

– Pa, pretpostavimo – nastavila je – da se Bessie doista uzrujala pri pomisli da će po njezinoj dragocjenoj kući trčkarati djeca, zamrljati joj zidove i izgubiti pokućstvo te da će to pokućstvo, koje je laštila otkako se zaposlila kod suca i njegove prve žene prije pedeset godina biti zamijenjeno dječjim stvarima.

Sjetivši se da bi bilo dobro provjeriti radi li mikrofon, Alvira je pritisnula STOP, prevrtjela kasetu i pustila je, slušajući što je dotad rekla.

Dobro je, pomislila je s olakšanjem, a ja zvučim kao da me hvata bijes. Pa i hvata me!

Pročistila je grlo i nastavila s ogorčenim opaskama. – I tako, jedino što zasad ukazuje na to da bi ta nova oporuka mogla biti lažna jest činjenica da se Bessie nikada nije koristila riječju »besprijekoran«.

Uzela je olovku i okrenula novu stranicu u bilježnici, nakon »slučaja smrti Trinky Callahan«. Na vrhu stranice napisala je »Slučaj Bessiene oporuke«, a onda je upisala prvu natuknicu: »uporaba riječi 'besprijekoran'«.

Počela je brzo pisati. Svjedoci oporuke: tko su? Čime se bave?

Vrijeme: oporuka je potpisana 30. studenog. Je li Kate upoznala svjedoke?

Što je mislila što će se dogoditi da je bila tamo a da su oni zatražili da vide Bessie?!

Rade mi moždane vijuge, pomislila je. Nedavno je ponovno počela čitati knjige Agathe Christie o Herculeu Poirotu. Radeći na zločinima koje je istraživala trudila se primjenjivati njegovu metodu dedukcije.

Dok je zapisivala posljednju natuknicu u planu akcije, Alvira je bacila pogled na uru: pola osam, vrijeme da zatvori bilježnicu i isključi mikrofonski uređaj. Willy će se ubrzo probuditi, a željela ga je dočekati s doručkom.

Tijekom dana morat ću sjesti nasamo s Kate, pomislila je, i porazgovarati s njom o svemu tome.

Iznenada joj je sinula nova zamisao pa je ponovno uključila mikrofonski uređaj. Nakon što je napisala svoj prvi članak za New York Globe o odlasku u Cypress Point kad su dobili na lutriji, ona i urednik postali su dobri prijatelji. On može odmah nešto doznati o Vicu i Lindi Baker. – Male sive stanice doista se bude – objavila je. – Vrijeme je da angažiram ekipu iz Globea da mi iskopaju sve što mogu o Bakerovima. Mogla bih se kladiti da im to nije prvi prljavi trik u životu.

Na jutarnju misu u Sv. Clementu obično bi došlo tridesetak ljudi, uglavnom starijih umirovljenika. Ali, u doba Adventa broj bi se udvostručio. U kratkoj propovijedi monsijor Ferris govorio je o tome kako je Advent razdoblje iščekivanja. – U to vrijeme čeka se rođenje Spasitelja – rekao je. – Čekamo trenutak kad je Marija u Betlehemu prvi put vidjela svog Sina.

Tamo je stajala ona lijepa mlada žena koju je već vidio kako stoji preko puta župnog dvora. Pokrila je lice rukama a ramena su joj se tresla. Moram je nekako nagovoriti da razgovara sa mnom, pomislio je, ali onda je vidio kako iz torbice vadi sunčane naočale, stavlja ih i odmiče prema izlazu.

U pola deset Kate Durkin je počela sređivati stvari koje su ostale u sobi njezine pokojne sestre. Bila bi prava sramota ostaviti odjeću da visi u ormaru kad tolikim ljudima može dobro doći, mislila je. Veliki bračni krevet koji je Bessie osam godina dijelila sa sucem Aloysiusom Maherom i iz kojeg je otišla svojem Stvoritelju kao da je bezglasno negodovao dok je Kate vadila haljine i jakne iz ormara. Neke su bile starije od dvadeset godina. Bessie mi je uvijek govorila

da ih nema smisla nekome dati jer jednoga dana mogu meni zatrebati, sjetila se. Pritom kao da je zaboravila da bih morala narasti deset centimetara da bi mi išta od toga pristajalo. Čudi me da i njih nije ostavila Lindi Baker, pomislila je ogorčeno. Pri pomisli na jučerašnje otkriće i novu oporuku oči su joj se napunile suzama. Ljutito ih je obrisala i nastavila pregledavati Bessien radni stol. Pozornost joj je privukao pisaći stroj. Činilo joj se da bi se s njim u vezi nečega trebala sjetiti, ali čega?

No nije dospjela razmisliti o tome. Začula je neki zvuk iza sebe, a kad se okrenula, Vic i Linda su stajali u do vratku.

– U redu Kate, reče Linda – drago mi je da nam raspredaš Bessienu sobu.

Zazvonilo je na vratima. – Ja ću – rekao je Vic Baker. Trenutak poslije, Kate je na stubama ugledala Alviru i čula kako pita: – Je li Kate Durkin, gospodarica kuće, u ovom besprijekornom domu?

10

Lenny se vratio u stan oko pola noći. Na prstima je otišao u svoju sobu – odjeća koju je Lilly popravljala uglavnom je bila pospremljena – i legao u krevet.

Kad se sutradan ujutro probudio, iznenadili su ga glasovi iz susjedne sobe, a onda se sjetio da je subota i da Star ne mora u školu.

To je također značilo da je teta Lilly vjerojatno još u postelji, osim ako nije otišla na misu. Poslije onog pada prošlog ljeta nikad se nije sasvim oporavila. Pokušavala ga je uvjeriti da joj je dobro, ali čuo je kad je rekla susjedi da je nesvjestica vjerojatno bila posljedica blage moždane kapi. Bilo kako bilo, posve se promijenila od njegova posljednjeg posjeta u rujnu.

Rekao joj je da je bio u Floridi i radio za nekog špeditera.

Odgovorila mu je da joj je drago što ima stalni posao i neka se ne brine za Stellinu. Da, naravno, pomislio je, ne moram se brinuti za Star. Teti Lilly bilo bi najdraže kad se više nikad ne bih pojavio.

No, nije to bila potpuna laž, pomislio je dok je tražio cigaretu.

Doista sam se bavio isporukama. Isporukama malih paketića koji su ljude činili sretnima. Ali dolje je postalo odveć opasno pa se želio vratiti u New York, naći neki sitni poslić i zblížiti se sa Star.

Ja sam samo pristojan, brižan samohrani otac koji stanuje u pristojnoj kući sa svojom starom tetom, pomislio je. A to je dobro, jer kad Lilly zauvijek sklopi oči, Star i ja ćemo se već dobro poznavati. I tko zna? Možda bi mogla raditi sa mnom.

Razmišljajući o tome popužio je cigaretu sve do filtra te je ugasio u zdjelici sa šivaćim priborom, a onda je zapalio još jednu da smiri živce prije negoli se suoči s tetom Lilly.

Još dok je Star bila beba, kad god bi je izveo u kolicima, Lilly je bila sumnjičava. Lenny se nasmiješio sjećajući se razne robe koju je uspio isporučiti dok su se ljudi smiješili i gugutali njegovoj djevojčici. Ali, kad bi se vratio kući, Lilly bi ga uvijek gnjavila pitanjima: »Gdje si bio? Kamo si je poveo? Pokrivač joj smrdi na cigarete. Ubit ću te ako si je vodio u bar.« Vječito ga je gnjavila.

No znao je da mora biti oprezan, da se Lilly ne smije previše zabrinuti za malu. Posljednje što mu je trebalo bilo je da Lilly dođe na neku ludu zamisao, primjerice da počne tražiti Starinu majku koja je tobože otišla u Kaliforniju.

Preko veze je uspio nabaviti krivotvoreni rodni list. U pismu koje je našao prikvačeno za njezin pokrivač pisalo je da je talijanskog i irskog podrijetla, što je bilo vrlo zgodno. Dakle, ja sam Talijan, a mati joj je Irkinja, zaključio je i rekao svome znancu neka napiše da se majka zove Rose O'Grady. Sjetio se pjesme o Rosie O'Grady koja mu se toliko sviđala kad je bio dječak. Pjevao ju je neki mali Irac iz njegovog razreda.

Lilly bi imala vraški puno muke tražeći Rose O Grady u Kaliforniji, pomislio je Lenny – ime je vrlo često, a država velika – ali svako bi istraživanje moglo donijeti nevolje pa to svakako treba spriječiti. Želi li da se Lilly smiri, morat će se ponašati kao pravi otac.

Zijevnuo je, protegnuo se, počeošao po lopatici i zabacio ravnu, tamnu kosu, a onda je ustao. Navukao je traperice, obuo tenisice, sjetio se navući majicu te krenuo u tetinu sobu.

Vrata su bila otvorena. Kako je i očekivao, Lilly je sjedila u krevetu. Soba je bila uredna ali pretrpana. Starin uski ležaj bio je uguran između kreveta i zida.

Dok je stajao u dovratku, Star mu je bila okrenuta leđima a Lilly ju je slušala kako recitira svoju ulogu u božićnoj predstavi. Lilly ga nije čula pa je mirno stajao i slušao Star, koja je uspravnih leđa i prekrivenih nogu sjedila na krevetu a kovrčava joj se plava kosa rasipala iz kopče. – Oh, Josipe, nije važno što nas nisu primili u svratištu. Sklonit ćemo se u staji i dijete će nam napokon doći.

– Bella, bella Madonna – rekla je Lilly. – Blažena Djevica vrlo je zadovoljna što je ti glumiš. – Uzdahnula je i primila Stellinu za ruke. – A danas ću ti početi šivati bijelu tuniku i modri veo za predstavu, Stellina, cara...

Lilly izgleda kao da bi trebala u bolnicu, pomislio je Lenny pomalo uznemireno. Bila je siva u licu a čelo joj je bilo oznojeno. Htio ju je upitati kako se osjeća, ali je onda zastao i namrštitio se kad je vidio što je na toaletnom stoliću. Bio je prekriven vjerskim relikvijama i kipovima Svete obitelji i svetog Franje Asiškog. Na njih se odavno naviknuo. Oduvijek je bila pre religiozna – ali on je još uvijek žalio kada je Lilly pronašla srebrni kalež s kojeg je skinuo dijamant.

U ono vrijeme novine su se raspisale o njemu jer je pripadao slavnom biskupu Santoriju. Znao je da ga ne bi bilo pametno pokušati prodati – rizik je bio prevelik, a zaradio bi samo nekoliko dolara. Zato ga je spremio u ormar misleći kako će ga poslije prodati, kad bude u nekom drugom gradu.

A onda je Lilly uhvatila groznica velikog spremanja pa ga je našla i rekla da joj nalikuje na kalež. Zato je na brzinu morao izmisliti da je pripadao Starinoj majci, Rose. Rekao je Lilly da ga je Rose ostavio njezin ujak, svećenik. I tako ga je Lilly, naravno, ulaštala dok nije zablistao i stavila ga uz svoje kipove.

No dobro, kad je to veseli, pomislio je Lenny. A to što ga nije mogao prodati vjerojatno ga je spasilo od neprilika. Ali sad ga sigurno više nitko ne traži pa se upitao koliko bi mogao dobiti za njega. Lilly barem nije pronašla pismo koje je bilo prikvačeno za Starin pokrivač. Sačuvao ga je za slučaj da ga netko počne ispitivati o tome odakle mu djevojčica i da mora dokazati kako je nije kidnapirao.

Ugurao je pismo između gornje police i stijenke svoga ormara. Lilly do njega nikako ne može doći, čak ni pajalicom za prašinu. Slegnuo je ramenima i uputio se u kuhinju da vidi što ima u hladnjaku i

ormariću za doručak. Nema bogzna što, zaključio je. Lilly očigledno odavno nije bila u kupovini. Napisao je popis potrepština, dograbio jaknu i vratio se u njezinu sobu.

Ovaj put ušao je u sobu s velikim pozdravom – Dobro jutro. Kako su moje cure? Ljubazno je upitao Lilly kako se osjeća, rekao Star da napiše zadaću i objavio da ide u trgovinu.

Kad je izrecitirao što sve namjerava kupiti, Lilly ga je sumnjičavo pogledala, ali onda je popustila i dodala još nekoliko stvari na popis.

Vani je puhao vjetar. Lenny se pokajao što nije stavio kapu.

Najprije će svratiti u gostionicu na pristojan doručak, odlučio je.

Dok bude tamo, telefonirat će i javiti znancima da je ponovno na raspolaganju za posao. Bio je siguran da će im to biti drago.

A kad mi draga teta Lilly više ne bude staj ala na putu, mala Star postat će prava zvijezda mojih poslovnih pothvata, mislio je Lenny. Bit će izvrsna partnerica. Tko bi u nju posumnjao?

Da, zaključio je, kad budu radili zajedno, on i Star bit će vrhunski dostavljači.

11

Sondra je osjećala kako je svećenikov pogled prati dok je hitala iz crkve. Pokušavajući suspregnuti jecaje, otrčala je do hotela. Kad je stigla, istuširala se, naručila kavu i stavila vlažan ručnik preko natečenih očiju. Moram prestati plakati, zapovjedila je samoj sebi. Moram prestati plakati! Koncert je tako važan, mora biti spremna.

U devet je imala rezerviran studio u Carnegie Hallu gdje će pet sati vježbati. Mora se pribrati. Znala je da jučer nije bila u formi, nije svirala kao inače.

Ali, kako da mislim na išta osim djeteta, pitala se. Što se dogodilo s mojom djevojčicom? Proteklih sedam godina zamišljala je da ona živi s nekim krasnim parom koji možda nije mogao imati vlastite djece pa nju obožava. Ali, sad nije imala pojma tko ju je našao – i je li je uopće netko našao.

Pogledala je u zrcalo. Grozota, pomislila je. Lice joj je bilo zamrljano a oči natečene. S očima ništa ne mogu, zaključila je, ali je

dugim, vitkim prstima brzo počela nanositi tekući puder na lice ne bi li prikrila tragove suza.

Proći ću opet pored rektorata danas popodne, odlučila je. Ta ju je misao umirila. Tamo je posljednji put vidjela svoju kćer pa je imala dojam da joj je tako bliže. Osim toga, kad se molila pod slikom biskupa Santorija, obuzeo bi je onaj isti mir koji joj je djed opisivao. Nije se molila da dobije svoje dijete. To nemam pravo tražiti, mislila je. Želim se samo uvjeriti da joj je dobro, da je voljena. Samo to.

U crkvi je uzela župni list. Sad ga je izvadila iz džepa trenirke. Da, u pet je misa. Otići će, ali će malo zakasniti. Tako joj monsijor neće moći prići. A onda će opet pobjeći prije svršetka mise.

Dok je svoju plavu kosu vezala u rep, pitala se je li joj kći imalo nalik.

12

Uz čaj i veliki komad slasne pite koju je ispekla Kate Durkin, Alvira je počela kovati plan kako da kuća ne završi u rukama Bakerovih.

– Nije li grozno kad u vlastitoj kući moraš šaptati? rekla je Kate. – Ono dvoje se stalno šuljaju naokolo. Netom prije nego što si došla, srce mi je zamalo stalo kad sam se okrenula i zatekla ih kako me promatraju. Zato sam sad zatvorila vrata. – Onda je pogledala kopiju sestrine oporuke i uzdahnula. – Ali, po svemu sudeći, ja tu ništa ne mogu. Sve je okrenuto u njihovu korist.

– To ćemo još vidjeti – rekla je Alvira odlučno i uključila mikrofona u znački. – Imam hrpu pitanja za tebe pa će biti najbolje da počnemo. Monsijor Ferris došao je k vama u petak, 27. studenog.

Rekao je da tada nije bilo nikakve sumnje da će Bessie kuću ostaviti tebi, premda nije bila oduševljena pomišlju da će se po njoj motati djeca.

Kate je kimnula. Njezine su blage plave oči, povećane velikim, okruglim naočalama, izgledale zamišljeno. – Znaš Bessie – rekla je. – Bila je tako svojeglava i gundala da ovdje ništa više neće biti isto sa gomilom djece. Ali, na kraju se nasmijala i rekla: »Ali, ja neću biti tu da to vidim i neću morati pospremati za njima. To će biti tvoj posao, Kate.«

– I to je bilo u petak, 27. studenog, je li? – upitala je Alvira. – Kako se Bessie osjećala tijekom vikenda?

– Bila je umorna. Srce joj je otkazivalo i ona je to znala. Tražila je da joj izglačam onu plavu haljinu. Onda mi je rekla da joj, kad dođe vrijeme, stavim bisernu ogrlicu. Da nije osobito vrijedna, ali da je to jedini nakit koji joj je sudac darovao osim vjenčanog prstena a da ni jedno ni drugo ne vrijedi tolika da bi ih nekome ostavila. A onda je rekla: »Znaš, Kate, Aloysius je zapravo bio dobar čovjek.

Da sam se udala za njega kad sam bila mlada, vjerojatno bih imala svoju djecu i ne bi mi tako smetale ogrebotine i mrlje.«

– To je bilo u subotu? – upitala je Alvira.

– Zapravo u nedjelju.

– A onda je u ponedjeljak navodno napisala novu oporuku. A ti nisi čula da nešto piše na stroju? Što si pomislila kad si vidjela svjedoke?

– Uopće ih nisam vidjela – odgovorila je Kate i odmahнула glavom.

Znaš da ponedjeljkom i petkom poslijepodne uvijek nekoliko sati dobrovoljno radim u bolnici. Bessie nije htjela ni čuti da odustanem. Kad sam odlazila, činilo mi se da joj nije tako loše. Sjedila je u svojem naslonjaču u primačkoj sobi i gledala televiziju. Točno se sjećam kako mi je rekla da će joj baš biti lijepo par sati bez mene. Da se dobro osjeća i da joj je dozlogrdilo gledati me tako zabrinutu.

– I gdje je bila kada ste se vratili kući?

– Na istom mjestu. Gledala je neku od sapunica.

– Dobro. Sad želim porazgovarati o tim svjedocima – rekla je – Alvira je proučavala posljednju stranicu oporuke. Znaš li tko su?

– Nikad nisam ni čula za njih – odgovorila je Kate.

– E pa, ja ću ih lijepo posjetiti. Evo, ispod potpisa je adresa. James i Eileen Gordon, Zapadna sedamdeset deveta ulica. – Alvira je podigla pogled kad je Vic Baker ne pokucavši otvorio vrata blagovaonice.

– Uživajte u čaju? – rekao je usiljeno ljubazno. – Dosad smo uživale – odgovorila je Alvira.

– Samo sam vam htio reći da idemo van, ali kad se vratimo, rado ćemo vam pomoći odnijeti stvari drage Bessie u prizemlje.

– Ne brinite se – rekla je Alvira. – Već ćemo se mi pobrinuti za Bessiene stvari.

Bakerovo lice više nije bilo vedro. – Slučajno sam čuo što ste upravo rekli o odlasku svjedocima, gospođo Meehan – prasnuo je.

– Drage ću vam volje dati njihov telefonski broj. Vidjet ćete da su to vrlo ozbiljni ljudi. Zavukao je ruku u džep. – Evo, slučajno kod sebe imam njihovu posjetnicu.

Pružio ju je Alviri pa se okrenuo i pri izlasku zalupio vrata za sobom. Obje su žene gledale kako se vrata polako ponovno otvaraju.

– Nikad ne ostanu zatvorena – rekla je Kate. – On ti je jedan od onih majstora koji znaju mnogo pričati pa je na Bessie ostavio dobar dojam. A zapravo jedino zna ličiti.

– Jeste li primjetili da nije pritisnuo kvaku! Samo je gurnuo vrata.

Prije su zapinjala pa ih je izblanjao. A sad se uopće ne mogu zatvoriti. Ista je stvar u primaćoj sobi. Kvake su postale suviše.

Prijezirno je puhнула.

Alvirah ju je samo napola slušala. Zadubila se u posjetnicu koju joj je dao Vic Baker. – Ovo je poslovna posjetnica – rekla je. – Gordonovi imaju agenciju za prodaju nekretnina. Što veliš na to?!

Možda ne zna popraviti vrata, ali i te kako zna sastaviti oporuku – rekla je Alvirah Willyju kasnije tog poslijepodneva kad je došao i zatekao ju kako malodušno sjedi u dnevnom boravku. – Koliko sam mogla vidjeti, Eileen i Jim Gordon su pošteni ljudi.

– A kako su postali svjedoci oporuke?

– Gotovo slučajno, kako kažu. Vic Baker je razgledao kuće i stanove još otkako se prije godinu dana doselio ovamo. Kažu da su mu mnogo puta pokazivali kuće. Imao je s njima dogovor u tri poslijepodne 30. studenog da pogleda neki stan u Osamdeset prvoj ulici i dok su bili tamo, Linda ga je nazvala na mobitel. Rekla mu je da se Bessie ne osjeća dobro i da joj trebaju svjedoci za novu oporuku. Vic je pitao Gordonove bi li oni to učinili, a oni su pristali i – sad dolazi dio koji me je toliko uzrujao kažu da su Vic i Linda zamalo pali u nesvijest kad im je Bessie prije potpisivanja pročitala oporuku.

– Ako su Gordonovi Bakeru pokazivali kuće, morali su provjeriti njegovu kreditnu sposobnost – rekao je Willy. – Jesi li ih to pitala?

– Oni jesu. Vjerovala ti to ili ne, Bakerovi su dobro potkovani.

Pokušala se nasmiješiti. Jesi li se danas naradio?

– Cordelia me tako zatrpala da nisam stigao odahnuti. U prodavaonici je pukla cijev i nisam je mogao popraviti dok nisam zatvorio dovod vode u cijeloj zgradi. Sva sreća da je subota pa gore nije bilo djece.

– Zbog toga ubrzo više nećeš morati razbijati glavu – rekla je Alvira i uzdahnula. – A ako moje sive stanice ne otkriju nešto što mi izmiče, za djecu nigdje neće biti mjesta. – Uključila je svoj mali kasetofon, prevrtjela vrpču i pustila posljednji dio.

Ugodni glas Eileen Gordon jasno se čuo. – Posljednje što je gospoda Maher rekla bilo je da sad, kad zna da će njezina kuća ostati u besprijekornom stanju, može mirno umrijeti.

– Vrag me odnio ako ta nesretna riječ »besprijekoran« nije ključ svega – rekla je Alvira snuždeno. – Kako ono kaže monsijor kad mu je nešto sumnjivo?

– »Nešto je trulo u državi Danskoj« – odgovorio je Willy. – Na to si mislila?

– E da, to. U ovom slučaju mislim da je nešto trulo na Upper West Sideu – odgovorila je Alvira. – A ja namjeravam navraćati Gordonovima i razgovarati s njima tako dugo dok ne otkrijem što.

Mislim da su dobri ljudi, ali ipak je nekako čudno kako su postali svjedoci. Možda su dobri glumci a ja sam progutala njihovu udicu.

– Kad već spominješ gutanje – rekao je Willy idemo jesti. Umirem od gladi.

U šest i trideset krenuli su vani kada je Monsignor Ferris nazvao.

– Kate je došla na misu rekao je. Rekla mi je da si razgovarala sa svjedocima. Kako je bilo?

Alvira mu je na brzinu sve prepričala i uvjerala ga da neće odustati. A onda, prije nego što je završila razgovor, upitala je: – Je li dolazila ona mlada žena koju smo jučer vidjeli?

– Danas je bila dvaput. Ujutro je došla na misu ali je otišla prije kraja. Činilo mi se da je nešto strašno muči. Onda sam je opet vidio u pet, ali nisam uspio porazgovarati s njom. Alvira, rekla si da ti izgleda poznato. Možeš li se sjetiti tko je ili gdje si je već vidjela?

Doista bih joj volio pomoći.

– Mozgala sam o tome, ali se zasad ničega nisam sjetila – odgovorila je Alvira sa žaljenjem. – Ali, dajte mi malo vremena.

Sigurna sam da sam negdje vidjela njezinu sliku, samo se ne mogu sjetiti gdje.

Dva sata poslije, kad su ona i Willy na povratku s večere prolazili kraj Carnegie Halla, prekinula se usred rečenice i pokazala prstom: – Willy, pogledaj, to je ta djevojka!

Na reklami za božićni koncert bile su fotografije Placida Dominga, Kathleen Battle, Yo-Yo Ma, Emanuela Axa i Sondre Lewis.

Alvirah i Willy prišli su kako bi pročitali natpis ispod Sondrine slike. Čak je i na toj fotografiji izgledala tužno. Nije se ni nasmiješila. – Zašto je djevojka koja se sprema prvi put nastupiti u Carnegie Hallu tako nesretna? – upitao je Willy zbunjeno.

– Očigledno je to u nekoj vezi sa Sv. Clementom odgovorila je Alvirah. – Već ću ja doznati zašto.

13

Kad je još bila sasvim mala, Stellina je pitala nonnu zašto nema majku kao ostala djeca. Nonna joj je odgovorila da ju je mama ostavila s tatom zato što se razboljela kad ju je rodila pa je morala otići u Kaliforniju da ozdravi, da joj je to bilo jako žao i da je obećala da će se vratiti ako ozdravi. Ali, nonna je rekla i da se to možda nikad neće dogoditi i da ona misli da je dragi Bog njezinu mamu uzeo k sebi.

A onda, kad je Stellina krenula u vrtić, nonna joj je pokazala srebrni kalež koji je našla u tatinom ormaru i objasnila joj da ga je njezinoj mami dao njezin ujak koji je bio svećenik, a ona ga je ostavila Stellini. Rekla je da se kalež koristi u misi i da je zato osobito dragocjen.

Kalež je za Stellinu postao talisman i ponekad bi prije spavanja, kad bi mislila na majku i silno je željela vidjeti, pitala nonnu smije li ga držati.

Nonna ju je zadirivala zbog toga. – Mala djeca odbace svojeg medvjedića, Stellina, a ti ga tražiš sad kad već ideš u školu. – Ali, uvijek bi se nasmiješila i nikad ne bi odbila Stellininu molbu. Ponekad na engleskom, ponekad na talijanskom, umirivala bi tu prekrasnu djevojčicu, jedini dar koji je dobila od svojeg inače

bezvrijednog nećaka. – Ah, bambina – šapnula bi – uvijek ću se brinuti za tebe.

Stellina nije rekla svojoj nonni da kad uzme kalež u ruke osjeća kako ga još drže majčine ruke.

U nedjelju poslijepodne, dok je gledala pratetu kako šiva plavi veo koji će nositi na predstavi, Stellina se nečega dosjetila. Pitat će nonnu smije li ponijeti kalež na predstavu pa ga u ulozi Blažene Djevice dati malome Isusu.

Nonna se pobunila. – O, ne, Stellina. Mogao bi se izgubiti, a osim toga, Blažena Djevica nije imala srebra da ga dade malom Isusu. To ne bi bilo u redu.

Stellina se nije usprotivila, ali nije odustala od želje da nagovori nonnu da joj dopusti ponijeti kalež na predstavu. Točno je znala koju će molitvu izgovoriti kad ga tamo donese: »Ako je moja mama još uvijek bolesna, molim Te, pomози joj da ozdravi i molim Te reci joj da me makar samo jedanput posjeti.«

U 24. policijskoj postaji na Manhattanu, detektiv Joe Tracy pokazao je veliko zanimanje za činjenicu da se Lenny Centino vratio. Sjećao se Lennyja iz istrage koju je vodio nekoliko godina prije. Radilo se o prodaji droge malodobnicima i Tracy nije ništa uspio dokazati, ali bio je uvjeren da je Lenny sudjelovao u tome. Partner mu je ponavljao da je Lenny sitna riba nekoliko provala i sličnih prijestupa – ali Tracy je bio uvjeren da je to tako jer ga nisu ulovili u nečemu većem.

– Istina, nije dugo bio u zatvoru – govorio je. Popravni dom prije dvadeset pet godina, što mu je izbrisano iz dosjea, ali ja mislim da je on tamo samo naučio nove trikove. Nekoliko je puta uhićen, ali nikad nije optužen. Nikad mu nismo uspjeli ništa određeno prikačiti, ali uvijek sam bio uvjeren da je prodavao drogu srednjoškolcima. Sjećam se da sam ga viđao kako gura kolica s djetetom po cijelom West Sideu. Poslije sam čuo da mu je dijete samo paravan – da robu vozi u kolicima zajedno s malom.

Tracy je bacio tanki Lennyjev dosje na stol. – Sad kad se vratio, držat ću ga na oku. Ako ga vidim s kćerkom, možda ga privedem. Prije ili poslije mora pogriješiti, a kad pogriješi, dočekat ću ga spreman.

14

U ponedjeljak ujutro dok su ona i Willy doručkovali, Alvira se javila na telefon i veoma se obradovala kad je čula glas svoga urednika Charleyja Evansa. Rekao joj je da Vic i Linda Baker nikada nisu osuđivani, ali su nedvojbeno bili varalice svjetske klase.

– Čekaj malo – prekinula ga je. – Želim sve snimiti tako da ništa ne zaboravim. – Otrčala je u spavaću sobu po svoju značku, uključila mikrofoni i brzo se vratila. – Slušam te, Charley – rekla je i primaknula značku slušalici.

– Bakerovi vrebaju na starije ljude koji nešto imaju – rekao je Charley. – Posljednji je slučaj bio prošle godine u Charlestownu.

S prijateljili su se sa starcem koji je imao nekoliko milijuna dolara.

U to je vrijeme bio u svadi sa svojom kćeri, nije volio njezinog muža, ali nikada nije rekao da će je razbaštiniti. Svjedoci su rekli da su mu to dvoje varalica punili uši pričama o kćeri i o tome kako ona jedva čeka da se dokopa njegova novca. I pogodi što se dogodilo!

– Odnokud se stvorila nova oporuka – rekla je Alvira.

– Pogodila si. Starac je ostavio kćeri nešto novca i majčin nakit. Sve ostalo Bakerovima. Znaš, bili su dovoljno pametni da joj ne otmu sve. U tom bi slučaju bilo lakše pobijati oporuku.

– A tko su bili svjedoci oporuke? – upitala je Alvira. – Sve sami ugledni građani.

– To sam i očekivala – rekla je i uzdahnula.

– Našao sam još dva-tri slična slučaja tijekom posljednjih desetak godina, ali sve ti je jasno. Svi su pobijali oporuke, ali Bakerovi su uvijek dobili parnicu.

– E pa, ovaj put neće – odlučno je rekla Alvira.

– Nadam se, zbog tvoje prijateljice, ali evo ti jedan besplatan savjet: reci joj neka ode na Ostavinski sud u Ulici Chambers 31 i preda zahtjev za pobijanje oporuke zbog zlouporabe povjerenja. Inače oporuka može biti odobrena za nekoliko dana ili nekoliko mjeseci, ovisno o sudu. Ako preda taj zahtjev, barem će odgoditi prijenos imovine. Tko je izvršitelj oporuke?

– Vic Baker.

– Na sve su mislili – rekao je Charley. – Dobro, Alvira, javi mi ako ti kako mogu pomoći i ne zaboravi očekujem članak o tom slučaju.

– Ne brini, već sam smislila i naslov – odgovorila je Alvira. – Možeš ga odmah zapisati: »Lisice u klopki«. Charley se nasmijao. – Ne daj se, Alvira. Protiv tebe nemaju šanse.

Dok su pili treću šalicu čaja, Alvira je Willyju prepričala razgovor. – Slušaj me, draga – rekao je Willy – vidim da si bijesna. Znam da ćeš učiniti sve što možeš, ali mi moraš obećati da se nećeš izlagati opasnosti i da stalno strahujem hoće li te netko gurnuti s balkona ili utopiti u kadi.

– Bakerovi nisu za takvo što – rekla je nemarno. Nisu nasilnici, samo su varalice. Što ti je Cordelia pripremila za danas?

– Home Base – rekao je Willy i odmahnuo glavom. – Znaš, mila, moram priznati da inspektori imaju pravo. Ta se zgrada stvarno raspada. Ne može se sve riješiti žvakaćim gumama i ljepilom. Za ostalo su potrebni veći zahvati. Ali, usput ću sat vremena vježbati klavir. Cordelia me čula kako sviram »Cijelu dugu noć« kad sam jučer bio tamo zbog one slavine i sad je odlučila da će to biti završna pjesma na božićnoj proslavi i da je ja moram svirati.

Zabila si je u glavu da će djeci tako pokazati kako čovjek i u poodmakloj dobi može naučiti nešto novo.

– Pa to je sjajno! – povikala je Alvira ozareno.

– Ja mislim da je grozno – uzvratio je Willy – ali, djeca nisu strogi suci a roditelje će ionako zanimati samo njihova djeca pa me možda nitko neće ni primijetiti... A što ćeš ti danas?

– Navratit ću do Kate. Znaš i sam kako je. Kad netko umre, nekoliko dana svi dolaze, a onda, poslije sprovoda, onaj kome je najteže počne shvaćati da više nikad neće vidjeti pokojnika ni čuti njegov glas. Tad su prijatelji najpotrebniji, a u Kateinom slučaju osobito jer se još mora nositi i s onim propalicama. Poslije toga ću otići do monsinjora Toma i reći mu da znam tko je ona mlada žena koja dolazi u Sv. Clementa.

Alvira je brzo pospremila kuhinju, napravila krevet, istuširala se i odjenula jedan od jednostavnih ali elegantnih kostima koji joj je kupila njena prijateljica baronesa Min von Schretber kad je posljednji

put bila u New Yorku. Min joj je stalno ponavljala da kad bira sama obično izabere krajnje neprimjerene modele i boje, a Alvira je pokorno prihvatila njezin sud.

Prije izlaska zastala je da čuje kako Willy na klaviru vježba »Cijelu dugu noć«. Ponosno je primijetila da je sve bolji. Bezglasno je pjevala zajedno s njim. Stih »ja nad tobom uvijek bdijem« zvučao joj je gotovo kao molitva. A ja bdijem nad tobom, Kate, pomislila je.

Kad je stigla onamo, zapanjila se našavši Kate smirenu i odlučnu. Rekla joj je da je nakon temeljitog razmišljanja odlučila pronaći drugi stan, pa makar to bila i samo namještena soba. Ako je Bessie kuću željela ostaviti Bakerovima, neka im bude. Bessiene su želje bile jasne. Kate je ostavila stan na korištenje i prihod. – Ali, ja ne mogu živjeti zajedno s tim ljudima, Alvira – rekla je. Kad god pomislim na Bessie, onako bolesnu, kako sjedi za stolom i tipka novu oporuku, a onda organizira da svjedoci dođu kad mene nema kod kuće – kao da me probode nož.

– Kate, upravo si me na nešto podsjetila. Oporuka je potpisana u prošli ponedjeljak, 30. studenog. Ali, napisana je 28. studenog.

– Upravo tako. To je bilo dan nakon što je rekla monsinjoru Ferrisu da joj se ne sviđa što će u kući biti djeca. Znači, čak i dok se šalila sa mnom i govorila mi kako će djeca biti moja briga, pripremala je tu novu oporuku.

– Koliko si prošli vikend izlazila? Upita Alvira.

– Samo na jutarnju misu u subotu i nedjelju. Ali Bessie je dobro tipkala. Znaš i sama kako se time ponosila. Tu je oporuku mogla natipkati za dvadeset minuta.

– Oh, Kate! – rekla je Alvira. Pri pogledu na prijateljicu zaboljelo ju je srce. Kate je posve odustala. Ramena su joj bila spuštena, a iskra koja je njezinoj sitnoj pojavi davala žar kao da se ugasila.

Alvira je znala da nema smisla raspravljati – Kate je odlučila.

Najviše što može je pokušati dobiti na vremenu.

– Kate – rekla je – učini mi uslugu. Raspitala sam se malo o Bakerovima i već sam doznala da su poznati varalice, samo što nikad nisu uhićeni – barem zasad! Daj mi vremena do Božića da dokažem da Bessie nije napisala tu oporuku. I premda izgleda kao da ju je potpisala, kladim se da ako i jest, nije znala što potpisuje. Kate je razrogačila oči. – Alvira, pa to nikako ne možeš dokazati!

– Mogu – rekla je Alvirah sa samopouzdanjem koje nije doista osjećala. – A već znam i odakle ću početi. Čim završim razgovor s monsinjorom Tomom idem u Agenciju za nekretnine Eileen i Jamesa Gordona. Reći ću im da tražim stan. Njih će dvoje sljedećih tjedana sa mnom provoditi mnogo vremena. Možda su svjesno pomogli Bakerovima, a možda su i oni prevareni. Bilo kako bilo, otkrit ću istinu.

Lenny Centino se uspio sačuvati zatvora tako što nije bio odviše pohlepan. Drogu je isporučivao rijetko i u malim količinama pa stoga, osim što je privukao pozornost detektiva Joea Tracyja, nikad nije bio visoko na policijskoj ranglisti traženih kriminalaca. Osim toga, on nikada nije prodavao drogu, samo ju je isporučivao, za što bi, da su ga ulovili, dobio manju kaznu. Droga je bila unaprijed plaćena tako da nije imao posla ni s novcem. Među preprodavačima i korisnicima slovio je kao pouzdan. Nikad nije uzimao dio robe, pa je za njim vladala potražnja.

Ipak, budući da se nije želio previše petljati s tom opasnom trgovinom, Lenny je povremeno radio i za uglednu trgovinu alkoholnim pićima. Kad je isporučivao njihovu robu, mogao je dobro pogledati stanove mušterija. Bio je darovit lopov – krao je samo kad je bio siguran da nikoga nema kod kuće i nikad nije uzimao ništa osim nakita i novca.

Prijašnju, vrlo uspješnu karijeru pljačkaša kutija za milodare i svijeće završio je još onomad u Sv. Clementu.

Shvatio je da se previše primaknuo rubu. Sad su i manje crkve bile dovoljno pametne da ugrade nečujni alarm.

Zato je s punim pouzdanjem u vlastitu sposobnost da preživi dojavio svojim prijašnjim suradnicima da se vratio u grad i da im je na raspolaganju. U ponedjeljak poslijepodne se uz pivo hvalio što je sve radio od rujna, kako je sudjelovao u prijevari koju je izvela lažna kompjutorska tvrtka. No nije znao da se u skupinu pred kojom se hvalisao uvukao policajac u civilu, a kad je taj podnio izvješće u postaji, detektiv Tracy ga je našao i dao pratiti Lennyja i prisluškivati ga. U policiji pak nisu znali da je Lenny predvidio tu mogućnost i isplanirao bijeg. Sačuvao je nešto novca od posljednjeg posla kao i krivotvorene dokumente i mjesto za skrivanje u Mexicu. Ali, otkako se vratio u New York, Lenny je u plan bijega uvrstio još jedan element. Teti Lilly su dani očigledno bili odbrojani. Iskreno je volio Star, a osim toga, uvijek mu je koristila u poslu. Smatrao ju je svojim talismanom pa je zaključio da će je povesti sa sobom bude li morao napustiti zemlju.

Često bi pomislio: »Pa ja sam, na kraju krajeva, njezin tata i ne bi bilo lijepo da je ostavim.«

A što je još važnije, premda on to nikad ne bi izgovorio, znao je da čovjek koji putuje s malom djevojčicom nikome neće izgledati kao kriminalac u bijegu.

16

Sondra je sebi obećala da više neće odlaziti u Sv. Clementa. Da mi djed ne dolazi na koncert, odmah bih otišla na policiju, mislila je. Ne mogu više ovako. Ako je netko našao moju curicu u onih nekoliko minuta, pročitao pismo, odlučio je zadržati i živi s njom u New Yorku, onda možda negdje postoji krivotvoreni rodni list. Taj netko lako je mogao tvrditi da je rođena kod kuće. Nitko u onom hotelu nije znao da sam rodila – uopće me nije boljelo.

Bol je došla poslije, prisjećala se dok je u nedjelju navečer budna ležala u krevetu. Zadrijemala je tek u zoru. Odspavala je nekoliko sati, a probudila se sa zasljepljujućom glavoboljom.

Ustala je i bezvoljno odjenula trenirku. Možda mi trčanje razbistri glavu, pomislila je. Danas se moram usredotočiti na vježbanje.

Nakon tolikih pogrešaka u životu ne želim još pokvariti i nastup.

Obećala je sebi da će danas ostati u Central Parku, ali kad se približila njegovu istočnom rubu, sama je od sebe skrenula prema zapadu. Nekoliko minuta poslije stajala je nasuprot St. Clementu, prisjećajući se još jednom trenutka kad je posljednji put držala svoju kćer u naručju.

Malo je zatoplilo i na ulici je bilo više ljudi pa je znala da se ne smije predugo zadržati ako ne želi privući pozornost. Snijeg koji je u četvrtak bio arktički bijel sad se već gotovo posve otopio, a preostale hrpice zaprljao je smog.

One je noći bilo veoma hladno, prisjećala se, a snijeg se uz rub pločnika zamrznuo. Na rabljenim kolicima sa strane je bila mr ja. Iznutra sam je izribala, ali bila su tako otrcana da mi je bilo mrsko staviti dijete u njih makar samo i na minutu. Netko je u hotelu bacio onu papirnatu vrećicu koju sam upotrijebila kao dodatnu zaštitu.

Sjećam se da je na njoj pisalo „Sloan 's“. Bočice i hranu kupila sam u ljekarni Duane Reade.

Netko ju je potapšao po ramenu. Iznenađeno se okrenula i ugledala zabrinuto lice punašne crvenokose žene stare šezdesetak godina. – Sondra, tebi je potrebna pomoć – rekla je Alvirah blago. – A ja sam prava osoba da ti je pružim.

Odvezle su se taksijem do Central Park Southa. Kad su došle u stan, Alvirah je pristavila čaj i ubacila kruh u toster.

– Kladam se da još ništa nisi jela – rekla je.

Sondra je, opet na rubu suza, kimnula. Osjećala se nekako nestvarno, ali ju je obuzelo i olakšanje. U tom nepoznatom stanu s nepoznatom ženom odjedanput se osjećala sigurno.

Znala je da će Alviri Meehan ispričati sve o djetetu, a slutila je da će Alvirah smisliti neki način da joj pomogne.

– To se dogodilo prije sedam godina., bila si još dijete. Nisi imala majku. Osjećala si odgovornost prema djedu. Rodila si posve sama, ali si smislila plan, i to dobar plan. Pripremila si odjeću, hranu i bočice, štedjela si da bi se dijete rodilo u New Yorku jer si jednog dana namjeravala živjeti ovdje. Odjenula si svoju kćer, utoplila je i stavila u kolica ispred župnog dvora. Izabrala si crkvu koja je tvom djedu pružala utjehu kad mu je artritis oduzeo mogućnost da bude violinist. Nazvala si župni dvor za manje od pet minuta i mislila da je netko već pronašao dijete.

– Da – rekla je Sondra – ali, što ako su neka djeca iz vica jednostavno odgurnula kolica? Što ako se smrsla, a ako ju je poslije netko i našao, nije htio da ga okrive? Što ako...

– Što ako su je našli neki dobri ljudi i sad je čuvaju kao malo vode na dlanu – rekla je Alvirah vedro iako nije u to bila uvjerena. Dobri bi ljudi zvali policiju i tek je onda pokušali posvojiti. Ne bi tolike godine šutjeli o tome.

– Više od toga ne mogu tražiti – rekla je Sondra. Ne zaslužujem više od toga jer jednostavno ne znam...

– Zaslužuješ ti mnogo više nego što misliš. Ne budi tako stroga prema sebi – strogo je uzvratila Alvirah. – Sad moraš nastaviti vježbati kako bi našim ljubiteljima glazbe priredila pravu poslasticu.

Istraživanje prepusti meni. – A onda je spontano dodala: – Sondra, znaš li kako si lijepa kad se nasmiješiš? Morala bi se češće smiješiti!

Uz još jednu šalicu čaja Sondra se malo pomalo otvorila.

– Možeš li i zamisliti kako je bilo mom jadnom djedu, kada se odjedanput morao prihvatiti odgoja desetogodišnje djevojčice – rekla je smiješeći se. – Imao je lijep četverosobni stan u Chicagu, uz jezero Michigan, ali ipak je bio mali, a on sebi veći nije mogao priuštiti.

– Što je učinio kad si ti došla? – upitala je Alvira. – Cijeli je svoj život okrenuo naglavačke. Radnu sobu preuredio je u spavaću sobu za sebe, a meni je dao svoju. Kad god je morao izići, platio bi nekome da me čuva i hrani. Djed je rado izlazio na večere s prijateljima, a išao je, naravno, i na mnoge koncerte. Mnogih se stvari odrekao zbog mene.

– Opet si odveć stroga prema sebi – rekla je Alvira. – Kladam se da je prije tvojeg dolaska bio osamljen. Sigurna sam da mu je bilo silno drago što si s njim.

Sondra se još šire nasmiješila. – Možda, ali za moje se društvo morao odreći slobode i sitnih užitaka koje si je prije mogao priuštiti. – Osmijeha je nestalo. – Ali, na neki sam mu se način ipak odužila. Postala sam dobra glazbenica, dobra violinistica.

– Eto vidiš! – rekla je Alvira. – Napokon si uspjela o sebi reći nešto dobro.

Sondra se nasmijala. – Alvira, vi baš znate s riječima.

– To mi kaže i urednik – složila se Alvira. – Dobro, sad mi je jasno.

Osjećala si dužnost da uspiješ, dobila si stipendiju, upoznala si nekoga privlačnog i darovitog, bilo ti je tek osamnaest i zaljubila si se. Vjerojatno ti je govorio da je lud za tobom a ti si, budimo iskrene, još bila naivna. Nisi imala ni majku ni oca, ili brata i sestru. Umjesto njih imala si djeda koji se razbolio. Je li tako?

– Da.

– Ostalo znamo. Prijedimo, dakle, na sadašnjost. Nitko tako lijep i darovit kao ti ne živi praznim životom. Imaš li dečka?

– Nemam.

– Prebrzo si odgovorila, Sondra, što znači da ga imaš. Tko je on?

Duga šutnja. – Gary Willis. Svira u Chicaškom simfonijskom orkestru – odgovorila je Sondra oklijevajući. Ima trideset četiri

godine, osam više nego ja, vrlo je uspješan, vrlo privlačan, vrlo drag i želi se oženiti sa mnom.

– Odlično – rekla je Alvira. – A ti, je li ti stalo do njega?

– Moglo bi mi biti. Ali, nisam spremna za brak. Trenutačno sam emocionalno posve neuravnotežena – to mi je i samoj jasno. Bojim se da, kad bih se udala, ne bih mogla pogledati svoje drugo dijete a da se ne sjetim kako sam njegovu ili njezinu sestru ostavila u vrećici na ulici. Gary je sa mnom vrlo strpljiv, ima mnogo razumijevanja.

Upoznat ćete ga. Dovede će djeda na koncert.

– Po tome što si mi rekla, već mi se sviđa – rekla je Alvira. – I ne zaboravi, danas devedeset posto žena istodobno izlazi na kraj s obitelji i poslom. I ja sam morala tako.

Sondra se osvrnula po ukusno uređenom stanu, a onda je kroz prozor pogledala Central Park. – Čime se vi bavite, Alvira?

– Sada sam dobitnica na lutriji, rješavačica problema i kolumnistica u New York Globeu. A do prije tri godine bila sam izvrsna čistačica.

Sondra je zahihotala. Očigledno nije znala bi li joj povjerovala ili sve to shvatila kao šalu, ali Alvira nije detaljnije objašnjavala.

Za to ima vremena, pomislila je.

Zajedno su ustale. – Moram vježbati – rekla je Sondra. – Danas mi dolazi korepetitor kojeg bije takav glas da sam se već sva naježila od straha.

– Onda lijepo idi i potrudi se – rekla je Alvira. – Ja ću za to vrijeme smišljati kako da pronađemo tvoje dijete a da nitko ne zna tko ga traži. Obećavam da ću te svaki dan nazivati.

– Alvira, djed i Gary dolaze tjedan prije koncerta. Znam da će djed svakako htjeti u Sv. Clementa. Bit će mu tako žao kad čuje da je nestao kalež biskupa Santorija. Ali, za slučaj da tamo sretnemo monsijora Ferrisa, hoćete li vi prvo porazgovarati s njim, reći mu što sam vam rekla i zamoliti ga da ne kaže djedu da sam se motala po crkvi?

– Naravno – odgovorila je Alvira bez oklijevanja.

Dok su prolazile kroz dnevni boravak, Sondra se zaustavila kraj klavira. Na njemu je početnica bila otvorena na pjesmi »Cijelu dugu noć«.

Jednom je rukom odsvirala melodiju. – Posve sam zaboravila tu pjesmu. Nije li dražesna? – Ne čekajući odgovor, ponovno ju je

odsvirala i tiho otpjevala: – Spavaj, dijete moje, snivaj slatki san cijelu dugu noć. Bog će ti poslat anđele čuvare cijelu dugu noć. Prekinula se. – Baš primjereno, zar ne, Alvira? Glas joj je prepukao. – Nadam se da je moja curica one noći pronašla svog anđela čuvara.

– Nazvat ću te – ponovila je Alvira dok je Sondra izlazila.

17

Imaš li još neki posao za mene, Cordelia? – upitao je Willy umorno. – Oba zahoda sad rade, ali reci djeci da ne bacaju velike papirnate rupčice u njih. Te su cijevi zrele za starački dom. A i ja – dodao je uz uzdah.

– Besmislica – odgovorila je sestra Cordelia oštro. Ti si još mladić, Williame. Čekaj dok dođeš u moje godine. – Bila je deset godina starija od svoga brata.

– Cordelia, i kad napuniš stotu imat ćeš više energije nego neka od članica Rockettea – rekao joj je Willy.

– Kad već to spominješ, moram pogledati probu predstave. Hajde, idemo gore. Djeca će uskoro doći – rekla je sestra Cordelia pa je primila Willyja za ruku i blago ga gurnula prema stubama.

Bilo je četvrt do šest i proba je bila u punom jeku. Stellina je ozbiljna lica klečala sučelice veselom Jerryju Nunezu a između njih bio je smotani pokrivač koji je služio kao Isusova kolijevka.

Tri su mudraca, koje je vodio Jose Diaz, prilazila s lijeva, a pastiri s desna.

– Usporite, svi usoirite. Sestra Cordelia naredi. Digla je ruke pa ih opet spustila. – Korak po korak i ne gurajte se. Jerry, gledaj dolje. Moraš gledati djetešce, a ne pastire.

– Willy, odsviraj završnu pjesmu – zapovjedila mu je.

– Cordelia, nisam ponio note. Nisam znao da ću se ovoliko zadržati.

– E pa, onda pjevaj. Bog ti je dao dobar glas. Počni tiho, kao kad sviraš, a onda pojačaj. Djeca će ti se pridružiti, najprije Stellina i Jerry, pa mudraci, pa pastiri i na kraju svi.

Willy je znao da nema smisla prepirati se sa sestrom. – Spavaj, dijete moje – počeo je.

– Jose, ako podmetneš nogu Dennyju, čuvaj me se rekla je sestra Cordelia prekinuvši ga. – Počni ispočetka, Willy.

Jose i Stellina pridružili su se u stihu »Bog će ti poslati anđele čuvare«. Njihovi dražesni, čisti dječji glasovi skladno su se pomiješali s Willyjevim tenorom u sljedeća dva stiha.

Kako to dijete ima prekrasan glas, mislio je Willy gledajući Stellinu. Zakleo bih se da ima apsolutni sluh. Zagledao se u njezine ozbiljne smeđe oči. Sedmogodišnjakinja ne bi trebala izgledati tako tužno, mislio je dok su im se pridruživali mudraci, pastiri i svi ostali: – Polako odmiču sneni sati, brda i doline još će spavati, a ja nad tobom uvijek bdijem, cijelu dugu noć.

Na kraju su Willy, sestra Cordelia, sestra Maeve Marie i nekolicina dobrovoljaca glasno pljeskali. – Budete li tako dobro pjevali i za dva tjedna, na predstavi, sve će biti u redu. Rekla je sestra Cordelia.

– Sada obucite kapute i stavite kape. Nastojte ih ne pomiješati. Vaši će ubrzo doći po vas i ne želim da vas čekaju. Cijeli su dan radili, umorni su. Okrenula se Willyju. – A moram priznati da sam i ja umorna.

– Sad kad znam da ni ti ne možeš gurati u beskraj, malo mi je lakše – odgovorio joj je. – No dobro, kad sam već toliko ostao, ostat ću još malo i pomoći vam rasprijeti.

Dvadeset minuta poslije stajao je s dvije opatice na vratima čekajući da gospođa Nunez dođe po Stellinu i Jerryja. Kad je napokon došla sva zadihana i pokušala se ispričati, samo su odmahнули rukom.

Sestra Cordelia povukla ju je u stranu. – Kako je Stellininoj prateti? – upitala je.

– Nije dobro – šapnula je gospođa Nunez odmahujući glavom. – Mislim da će morati u bolnicu još ovaj tjedan. – Brzo se prekrižila. – No, barem joj se otac vratio. Valjda je i to nešto. – Puhнула je da pokaže koliko malo vjeruje Stellininu ocu.

Kad je gospođa Nunez odvela djecu, sestra Cordelia je rekla: – Jadno dijete. Mati ju je napustila kad se tek rodila. Sad će izgubiti

pratetu koja ju je odgojila, a oca joj gotovo nikad nema. Koliko čujem, od njega nikakve koristi.

– Baš nikakve – upala je sestra Maeve Marie. – U petak navečer došao je po Stellinu nakon što je već otišla. Nije mi se osobito svidio pa sam se malo raspitala kod mojih u postaji.

– Još se bavite starim zanatom, detektivko? – našalio se Willy.

– Tu i tamo. Sudeći po onome što sam čula, gospodin Centino mogao bi se naći u velikoj nevolji.

– Što znači da bi se to milo dijete moglo naći u dječjem domu – rekla je sestra Cordelia tužno. – A za nekoliko tjedana mi je više nećemo moći čuvati. – Uzdahnula je. – Dobro, dosta toga. Idi kući, Willy.

Mnogo si nam pomogao. Ček ćeš dobiti na kraju tjedna.

– Duhovito. – Nasmiješio se šali koju su uvijek ponavljali. Izišli su iz zgrade i malo zastali. – Popijte čašu vina i opustite se, vas dvije – rekao je Willy. – Poveo bih vas na večeru ali nisam se čuo s Alvirom još od podneva kad je nazvala da mi kaže da ide tražiti stan, pa ne znam kad ćemo jesti.

Cordelia se zapanjila. – Šališ se! Mislila sam da ste više nego zadovoljni sadašnjim stanom. Alvirah je uvijek govorila da će je iz njega morati iznijeti. Ne misli valjda ozbiljno kupiti drugi?

– Naravno da ne – umirio ju je Willy. – Samo pokušava nešto doznati o onom paru koji ima agenciju, onima što su bili svjedoci Bessiene oporuke. Nada se da će, bude li se dovoljno družila s njima, otkriti nešto sumnjivo. No dobro, idem ja polako. Sjajno ste ovo pripremile. Predstava će biti odlična. Trebale biste pozvati gradonačelnika, da vidi što radite.

Taj ih kompliment nije uspio razvedriti, a kad je došao kući, dočekala ga je jednako zabrinuta Alvirah. Spala sam s nogu hodajući po gradu s Eileen Gordon rekla je.

– I, jesi li što doznala?

– Jesam. Doznala sam da je ona vrlo draga žena. Kladim se da ne bi popila ni čašu vode ako nije njezina, čak ni da umire od žeđi.

– To znači da su Bakerovi prešli i nju i njezinog muža – zaključio je Willy

– Da, ali tako sam se nadala da su i njih dvoje varalice. Lakše je uloviti varalice nego uvjeriti poštene ljude da su prevareni –

uzdahnula je Alvirah.

18

Monsinjur Thomas Ferris prvi je put došao u Sv. Clementa prije četrdeset godina, kao mladi svećenik. Nakon sedam godina premješten je u Bronx, a zatim u katedralu, kod kardinala. Prije deset godina vratio se u Sv. Clementa kao pastor i nadao se da će tu završiti svoj radni vijek. Ta mu je crkva prirasla srcu, bio je ponosan na nju – na njezinu povijest i ugled u zajednici. Jedina mrlja koja je ukaljala njegov rad u crkvi bila je krađa kaleža biskupa Santorija prije sedam godina i on je još nije zaboravio.

– Okrivljujem sebe jer se to dogodilo dok sam bio na dužnosti – objašnjavao je prijateljima svećenicima koji su znali koliko mu je teško zbog toga. – Upozoravali su nas da netko pljačka crkve, ali nismo na to obratili dovoljno pozornosti. Ugradili smo alarm na vrata i prozore, ali to nije bilo dovoljno. Trebali smo ugraditi i detektor pokreta. Htio sam to učiniti, ali nikako nisam dospio.

I premda je u ormariću u kojem je bio biskupov kalež bio ugrađen nečujni alarm, nije im pomogao. Dok je policija stigla, lopov i kalež već su nestali.

Tuga uvijek pogodi Monsinjora Toma, pogotovo u doba Božića jer je kalež nestao upravo u to doba godine. I premda su se on i pastva cijele godine molili za njegov povratak, u to su doba njihove molitve bile još upornije.

Tom Ferris vjerovao je da se neki sveci rode kao sveci. Vjerovao je da se rode s dobrotom koja se jasno osjeća neovisno o okolnostima. Biskupa Santorija upoznao je potkraj njegova života, kad je već bio u mirovini. Ostao je u Sv. Clementu do kraja života.

Zračio je svetošću, prisjećao se Ferris, isto kao kardinal Cooke.

U ponedjeljak navečer, dok je zatvarao crkvu, monsinjur je prošao kraj ispovjedaonice. Lopov koji je ukrao kalež morao se tu sakriti, pomislio je. Ako ga je najviše zanimalo dijamant na kaležu, nadajmo se samo da sam kalež nije bacio u smeće.

Monsinjur zapravo i nije vjerovao da je kalež uništen. Štoviše, odnedavna je počeo vjerovati da je ukraden zato što je bio potreban

negdje drugdje, da tamo ispunjava neku veću zadaću.

Kad je izišao iz crkve i zaključao vrata, automatski je pogledao preko ulice da vidi je li ona tajanstvena mlada žena opet tamo.

Kad je vidio da je nema, na trenutak je osjetio žaljenje; nadao se da će se vratiti. Mnogo je puta doživio da se ljudi motaju oko crkve tražeći olakšanje sve dok na kraju ne bi skupili hrabrost i prišli mu. »Monsinjore, pomozite mi« – tako bi obično počeli.

Domaćica mu je u pećnici ostavila večeru. Kapelan će izbivati cijelu večer, pa je Tom Ferris mogao u miru čitati dok je jeo i pio čašu vina. Kad je završio, isprao je posuđe i stavio ga u perilicu, sjećajući se starih vremena kada je pastor – kojega su njegovih šest – sedam kapelana obično zvali »gazda« – vladao poput apsolutnog monarha i kad je u župnom dvoru bila domaćica koja je savršeno kuhala i posluživala tri obroka na dan.

Njegova je mirna večer završila dok je pio kavu. Nazvala ga je Alvira. – Monsinjore Tom – rekla je imam prijateljicu koja ima problem i premda mislim da sam našla rješenje, moram o njemu porazgovarati s vama. Naime, pišem članak o mladoj djevojci koja je prije sedam godina rodila i svoje dijete ostavila pred župnim dvorom. – Zastala je. – Govorim vam to jer je riječ o vašem župnom dvoru.

– Alvira, takvo se što nikada nije dogodilo!

– Jest, samo što vi za to niste znali. Uvjerena sam da se dogodilo.

Uglavnom, moj će urednik priču objaviti na naslovnoj stranici, a budući da moramo zaštititi identitet majke, želimo navesti vaš telefonski broj jer ipak je bila riječ o vašem župnom dvoru. Ja ću ponuditi veliku nagradu za svaku informaciju o djetetu. Vi biste samo morali primati pozive.

– Alvira, usporite malo.

– Ne mogu. Ovo je savršeno doba godine za takvu priču. Kao prvo, ljudi obraćaju više pozornosti na takve priče u vrijeme Božića, a osim toga, dijete je prošli tjedan navršilo sedam godina. Upravo pišem članak i zanima me smijem li vas navesti kao posrednika.

– Morao bih najprije vidjeti što ste napisali – rekao je oprezno.

– Naravno. Stvarno cijenimo vašu pomoć i žao mi je što se moram ovako nametati, ali na taj ćemo način privući mnogo pozornosti.

Nadamo se da ćemo uspjeti pronaći tu djevojčicu, a ne želimo objaviti majčino ime da neki pametnjaković ne bi odlučio od nje

napraviti primjer i optužiti je za napuštanje i zlostavljanje djeteta.

Stvar je u tome što bi bilo najbolje da ni vi ne znate tko je ona.

– Morat ću razmisliti o tome – rekao je.

– Meni je lako – rekla je Alvira. – Ako me tko bude ispitivao, mogu reći da štitim svoje izvore.

Postoji način da ni ja ne smijem otkriti njezin identitet, pomislio je Ferris, ali otajstvo ispovijedi ne može se tako iskorištavati.

– Čekajte malo, Alvira. Kažete da se to dogodilo prije gotovo točno sedam godina. Je li riječ o onoj večeri kad je nestao kalež? Je li tada ostavljeno dijete?

– Da, čini se da jest. Kad je majka nazvala župni dvor, javio joj se neki stariji svećenik. Tražila je vas, a on joj je rekao da je došla policija jer se nešto dogodilo i da ste vi vani s njima. Ona je mislila da ste već pronašli dijete.

Tad se odlučio. – Samo vi napišite svoj članak, Alvira. Pomoći ću vam.

Monsinjur je spustio slušalicu vrlo zamišljen. Je li moguće da je osoba koja je uzela dijete vidjela lopova kad je izlazio iz crkve i da bi mogla nešto reći o njemu? Ako pomogne toj nesretnoj majci, mogao bi napokon riješiti i pitanje o tome što se dogodilo s kaležom.

19

Kad god bi ušla u Bessienovu sobu, Kate Durkin jasno bi osjećala da nešto nije sasvim u redu, ali nikako nije mogla odgonetnuti što. Na kraju se počela moliti svetom Anti da joj pomogne naći tu stvar koje se ne može sjetiti. U molitvi mu je priznala da obično traži njegovu pomoć s nečim opipljivim – naočalama, torbicom ili svojim jedinim »dobrim« komadom nakita – sićušnim dijamantom na zaručnom prstenu njezine majke.

Taj put su svetom Anti trebala dva tjedna da joj pomogne sjetiti se kako ga je sakrila u praznu bočicu aspirina kad su ona i Bessie sa skupinom umirovljenika otišle na izlet u Williamsburg.

– Vidiš, sveti Ante – objasnila mu je dok je stavljala uredno složeno rublje u otvorenu kutiju na krevetu – ipak mislim da je Alvira možda u pravu i da su Bakerovi nekako zavarali Bessie i ukrali mi kuću.

Dakako, nisam u to posve sigurna, ali se brinem jer svaki put kad dođem u ovu sobu i pogledam Bessien pisaći stroj, nešto mi u glavi zazvoni.

– Sirota Bessie – rekla je naglas. Sve je slabije vidjela, ali nije htjela nove naočale. Rekla je da bi to bio bačen novac kad ionako neće doživjeti Božić.

I imala je pravo, pomislila je Kate i uzdahnula dok je izvlačila sljedeću ladicu i počela vaditi flannelske spavaćice u kojima je Bessie uvijek spavala. – Ma vidi ti to promrmljala je – Bessie je ovu vratila a da nije ni opazila da ju je nosila. – Odmahivala je glavom dok je rukom otirala crtu pudera s ovratnika ružičaste spavaćice s čipkom porubljenim ovratnikom. – Oprat ću je prije nego što je zapakiram – promrmljala je. – Bessie bi tako bilo draže.

Onda je odmahнула glavom. Zapravo i nisam iznenađena da ju je probala i onda svukla, mislila je. Nikad nije voljela tu čipku. Govorila je da je grebe po vratu. Čudi me da ju je uopće odjenula. Još je držala spavaćicu u rukama kad je iza sebe začula neki zvuk. Okrenula se i opet ugledala Vica Bakera kako je promatra. – Pripremam sestrinu odjeću za Caritas – rekla je odsječno. – Osim ako vi i vaša žena niste naslijedili i njezine spavaćice.

Vic se okrenuo i bez riječi otišao. Taj me čovjek plaši, pomislila je Kate. Ima u njemu nečeg zastrašujućeg. Jedva čekam da odem.

Te je večeri otišla do perilice i iznenadila se kad je vidjela da Bessiene ružičaste spavaćice nema u hrpi rublja koju je tamo ostavila.

Bit će da gubim razum, pomislila je Kate. Bila sam sigurna da sam je donijela. No dobro, valjda sam je ipak zapakirala. A sad ću morati prekopati sve one kutije da je nađem.

20

U petak 11. prosinca na naslovnoj stranici New York Globea pojavila se Alvirina priča o djetetu ostavljenom pred župnim dvorom Sv. Clementa sedam godina prije. Čim su novine stigle na kioske, na novi telefonski broj koji je monsijor Ferris na brzinu dao uvesti počeli su pristizati pozivi.

Njegova dugogodišnja tajnica javljala se na telefon i objašnjavala da se svi pozivi snimaju. Monsinjoru bi prenijela samo one najzanimljivije. Ali, kad je u ponedjeljak ujutro nazvao Alviru, monsinjor je zvučao turobno. Od preko dvjesto poziva koje smo dosad primili nijedan nije donio nikakvu korisnu informaciju – rekao je. – Na žalost, većinom su nazivali ogorčeni ljudi i govorili kako nimalo ne suosjećaju s nekim tko je novorođenče ostavio vani usred zime, pa makar i samo na nekoliko trenutaka.

– Je li dolazila policija? – pitala je Alvira.

– Došli su iz Službe socijalne skrbi i mogu vam reći da socijalna radnica nije bila nimalo oduševljena. Jedino što smo uspjeli utvrditi jest da u to vrijeme u New Yorku nije nađena nijedna mrtva ili napuštena djevojčica.

– I to je nešto – reče Alvira. Jako sam razočarana što ovo nije urodilo plodom. A mislila sam da je ideja tako dobra.

– I ja – složio se monsinjor Ferris. – Kako je majka? Uzgred, shvatio sam da to mora biti ona mlada žena koja je prošli tjedan tako često navraćala.

– Ali i dalje iskreno možete reći da ne znate tko je ona, zar ne? – upitala je Alvira pomalo zabrinuto. Kao i uvijek, snimala je njihov razgovor za slučaj da monsinjor kaže nešto što bi joj u prvi mah moglo promaći.

– Ne morate gasiti mikrofon, Alvira. Ne znam tko je ona i ne želim znati. Uzgred, što to čujem, da tražite stan?

– Spala sam s nogu – priznala je Alvira. – Gordonovi su vrlo dragi ljudi, ali monsinjore Tom, moram vam reći, možda dobro prodaju nekretnine, ali nisu baš najbistriji na svijetu. Povedu te u neku bijednu rupu i počnu pričati kako je dražesna a najluđe je to što oni to doista vjeruju! A onda ti oduševljeno kažu kako ne moraš platiti cijelih milijun i dvjesto tisuća koliko traži vlasnik nego to prekrasno mjesto možeš dobiti za samo devetsto tisuća.

– Prodavači nekretnina moraju pokazivati oduševljenje, Alvira – rekao je monsinjor blago. – To vam se zove optimizam.

– U njihovom slučaju prije bih to nazvala sljepilom – odgovorila je Alvira. – Uglavnom, sad idem s Eileen pogledati neki stan koji navodno ima prekrasan pogled na Central Park. Jedva čekam. A onda idem malo do Kate, da je pokušam razvedriti.

– Nadam se da ćete uspjeti. Stalno iznova čita Bessienu oporuku i smišlja nove načine da se osjeća povrijeđeno. Zadnje je to da je Bessi s tolikim žarom potpisala oporuku da je zamalo razderala papir. Kao da je jedva čekala da kuću ostavi neznancima!«

Kad je spustila slušalicu, Alvira je još dvadesetak minuta sjedila i razmišljala, a onda je napokon navukla ogrtač, stavila šešir i izašla na terasu.

Vjetar joj je puhao u lice pa je zadrhtala iako je bila dobro odjevena. Od mene nikakve koristi, pomislila je.

Mislila sam da Sondri pravim uslugu i sad se ona ponadala, a sve uzalud. Bit će joj samo još teže. Sutra joj stižu djed i dečko pa mora glumatati pred njima i istodobno vježbati za koncert.

A i Kate sam ulila nadu da ću nekako opovrgnuti tu novu oporuku, ali nakon što sam obišla valjda sve prazne ustanove na West Sideu, jedino mogu reći da su Jim i Eileen dragi ljudi koji uspiju nešto prodati zahvaljujući čistoj sreći, jer uopće ne slušaju kad im kažeš što želiš.

– Zasad ništa – tužno je priznala kad je došla kod Kate. – Ali, kao što uvijek kažem, još ima nade.

– Oh, Alvira – rekla je Kate – mislim da je više nema. Najviše mi smetaju ovi moji emocionalni usponi i padovi. Stalno mislim o tome kako sam u ponedjeljak ostavila Bessie u njezinom naslonjaču pred televizorom, pa znaš kako je voljela gledati »Jedan život« i »Opću bolnicu« – i kako mi je pričala o likovima i o ružnim stvarima koje su činili jedni drugima. A sve to vrijeme ona je smišljala ovu grozotu za mene.

Te noći Alvira je imala jednu od onih neprospavanih faza. U jedan je konačno digla ruke. Ustala je, otišla u kuhinju, skuhalo čaj i prevrtila cijelu kasetu.

Hercule Poirot, mislila je. Razmišljaj kao on!

U sedam, kad je Willy izašao iz spavaće sobe još trljajući oči, dočekala ga je pobjedonosna detektivka. Willy, mislim da sam našla ključ – uzbuđeno je objavila. – Stvar počinje s Bessienim potpisom

na oporuci. Po kopiji je teško nešto zaključiti. Zato ću jutros otići ravno na ostavinski sud i pogledati original. Tko zna što ću otkriti.

– Ako se ima što otkriti, tebi će to sigurno uspjeti, dušo – rekao je Willy pospanim glasom. – U to uopće ne sumnjam.

21

Ponudili su mu nešto veliko – veći posao nego što je ikad prije radio, veći i od onoga s lažnom kompjutorskom tvrtkom. Nije bio u njegovom stilu, ali odlučio je riskirati – dobit će velik iznos i moći godinama mirno živjeti. Osim toga, zaključio je da je vrijeme da krene u Mexico, osobito sad kad je Starina majka došla u grad i traži je.

Članak u New York Globeu ga je doista uzdrmao. Točno je opisao kako je Star ostavljena na stubama ispred župnog dvora. Nije nedostajala nijedna pojedinost. Što ako netko od znatiželjnih susjeda iz njegove zgrade počne brojati na prste i sjeti se da je on svoju kćer doveo prije točno sedam godina? Ta mu pomisao nije bila nimalo ugodna. A tko zna? Netko se možda čak sjeti i otrcanih plavih kolica s mrljom.

O tom se slučaju čak i na radiju mnogo govorilo. Osobito u emisiji Doma Imusa. Doveo je šefa policije koji je rekao da bi osobu ili osobe koje su uzele dijete mogli optužiti za otmicu pa bi dobili veliku zatvorsku kaznu.

– Kada pronađeš nekakav vrijedan objekt koji nije tvoj, čak i ako ne znaš tko je vlasnik, odgovoran si da ga vratiš. – Takav je zakon. A što može biti vrednije od djeteta?«

On i Imus razgovarali su i o pismu i citirali ga od riječi do riječi. – To što je majka za to dijete željela dobar dom ne znači da je htjela bilo kakav dom – rekao je šef policije. – Dijete je u trenutku kad ga je majka napustila postalo štíćenikom grada i mi je želimo natrag. Ako itko nešto zna o tome gdje je dijete, nadam se da će odmah nazvati. Jamčim da će ostati anonimn, a nagradu ćemo dodijeliti bez publiciteta.

Još je nešto sinulo Lennyju tog utorka ujutro dok je stavljao šećer i mlijeko u šalicu jake kave koju je skuhao teti Lilly. Tetino je zdravlje

bilo sve slabije – posljednjih je dana jedva ustajala iz kreveta – a znao je da će, ako ode u bolnicu i počne nekome pričati o Star, socijalni radnici vjerojatno doći u stan da je posjete.

Kad je došao u Lillynu sobu oči su joj bile sklopljene ali ih je otvorila kad je čula njegove korake. – Lenny, ne osjećam se dobro – rekla je – ali ako odem liječniku, znam da će me poslati u bolnicu.

Želim vidjeti Stellinu u ulozi Blažene Djevice prije nego što odem.

A kad odem, hoću da je ostaviš kod Gracie Nunez dok se ne vratim. Obećaj mi.

Lenny je znao da je predstava 21. prosinca, u sljedeći ponedjeljak poslijepodne, istoga dana kad i njegov veliki posao. Znao je također da Lilly nikako neće moći na predstavu, ali ako uspije izdržati da dotad ne ode u bolnicu, to bi mu savršeno odgovaralo. Kad obavi posao, natjerat će je da ode u bolnicu, a kad je tako ukloni s puta, on i Star bit će na putu, vjerojatno do ponoći. Ona je moja sretna zvijezda, mislio je Lenny, i moram je držati uza se. Oprezno je spustio šalicu kave na klimavi noćni ormarić. – Ja ću se brinuti za tebe, teta Lilly – obećao je. – Stellini bi bilo strašno žao kad je ne bi vidjela u onoj krasnoj opravi koju si joj sašila. A slažem se da bi bilo dobro da ostane kod gospođe Nunez dok se ne vratiš iz bolnice. Ja moram raditi, a ne želim da bude sama.

Lilly mu je bila upravo ganutljivo zahvalna. – Grazie, Lenny, grazie – promrmijala je i potapšala ga po ruci. Bijela tunika i plavi veo bili su na vješalici pokraj toaletnog stolića. Kad ih je Lenny pogledao, kroz prozor je zapuhao vjetar i veo se zavijorio, dodirujući kalež.

To je još jedno upozorenje, pomislio je. U članku u Globeu spomenuli su i to da je prije sedam godina policija došla u Sv. Clementa zbog krađe. Ispričali su povijest kaleža, čak objavili i njegovu sliku.

Lenny bi ga najradije bio odnio i oslobodio ga se, ali znao je da to ne smije riskirati. Ako nestane, Lilly će podiči halabuku a Star pričati svim svojim prijateljima.

Ne, i s kaležom će morati pričekati. Ali, ne dugo. Kad Star i on napokon odu, jedno je sigurno: taj će kalež završiti na dnu Rio Grande.

Sondri je postalo nepodnošljivo čitati novine, gledati televiziju i slušati radio. Alvirina priča o djetetu pokrenula je medijsku lavinu zbog koje se silno sramila.

U ponedjeljak navečer kopala je po kovčegu i našla neotvorenu bočicu tableta za spavanje koje joj je liječnik prepisao za povremene napadaje nesаницe. Nije ih uzimala jer joj se činilo da bi to bila slabost. Ali, u ponedjeljak je znala da više nema izbora. Jednostavno se morala naspavati.

No kad se probudila u utorak u osam ujutro, obrazi su joj bili mokri od suza. Neodređeno se sjećala da je u snu zbog nečega plakala. Onako mamurna i omamljena, napokon se uspjela uspraviti i oprezno spustiti noge na pod.

Nekoliko sekundi činilo joj se da se hotelska soba vrti oko nje, da se cvjetaste tapete stapaju s prugastim pokrivačem na krevetu u kaleidoskop boja. Bilo bi mi bolje da sam probdjela noć – ili da sam progutala sve tablete, pomislila je. Ali, onda je zatresla glavom. Nisam baš takva kukavica.

Dug, vrući tuš pomogao joj je da se pribere. Obukla je ogrtač, omotala kosu ručnikom i prisilila se da uz uobičajeni sok i kavu naruči jaja i tost.

Večeras stižu djed i Gary, podsjetila se. Ako me vide ovakvu, navaljivat će da im kažem što nije u redu sve dok se ne slomim i sve im ne ispričam. Danas moram dobro vježbati, a sutra još bolje jer će me djed slušati. Moram svirati tako da pomisli kako se isplatilo žrtvovati se za mene sve te godine.

Sondra je ustala i prišla prozom. Danas je utorak, 15. prosinca, pomislila je gledajući niz ulicu već punu automobila i pješaka koji su žurili na posao.

– Koncert je u sljedeću srijedu – rekla je na glas. Dan poslije je Badnjak, kad se trebamo vratiti u Chicago. Ali, ja neću ići. Umjesto toga, pozvonit ću na vrata župnog dvora Sv. Clementa, što sam trebala učiniti još prije sedam godina, umjesto da pobjegnem i telefoniram. Reći ću monsinjoru Ferrisu da sam ja majka i neka zove policiju. Ne mogu više ni dana podnositi ovakvu grižnju savjesti.

U utorak u deset ujutro Henry Brown, službenik Ostavinskog suda u Ulici Chambers na Manhattanu podigao je pogled i rekao »dobro jutro« crvenokosoj ženi od šezdesetak godina izbačene donje vilice i odlučna izraza lica. Henry je dobro procjenjivao ljude i odmah je zamijetio bore od smijeha oko njezinih usta i očiju. To mu je govorilo da je inače vrlo ugodna osoba, a očigledna srdžba samo je trenutačna.

Mislio je da zna o čemu je riječ: zacijelo je ljutita rođakinja koja želi pogledati oporuku iz koje ju je netko isključio.

Ubrzo je otkrio da je imao pravo što se tiče gledanja oporuke, ali ona nije bila u rodu s pokojnicom.

– Zovem se Alvira Meehan – objasnila je. – Koliko znam, oporuke koje čekaju odobrenje javni su dokumenti i ako želim neku pogledati, mogu.

– Imate pravo – rekao je Henry prijazno. – Ali, dakako, u nazočnosti osoblja.

– Neće mi smetati ni ako mi cijela gradska uprava bude virila preko ramena – rekla je Alvira odsječno. – Napokon, nije bila greška ovih dragih ljudi što se sporo približavao trenutak kada će vidjeti Bessienu oporuku. Petnaest minuta poslije stajala je uz Henryja Browna i čitala je. – Opet ta riječ – promrmljala je.

– Molim?

– Ma ništa, samo mi riječ »besprijekoran« zapinje u grlu. Znate, zaklela bih se da je žena koja je napisala tu oporuku nikad u svoje osamdeset četiri godine nije izgovorila.

– Oh, iznenadili biste se kako neki ljudi postanu pismeni kad pišu oporuku – rekao je Henry u želji da joj pomogne. – Naravno, bude tu i grešaka, recimo »da opetovano ponovim« ili »cirka oko«. – Zastao je. – Premda moram priznati da ni ja još nisam naišao na riječ »besprijekoran« u oporuci.

Alvira ga je prestala slušati kad je čula da ljudi često u oporukama rabe neuobičajene riječi. – A što je ovo? upitala je. – Pogledajte posljednju stranicu. Oporuka je već potpisana.

– To se zove klauzula atestiranja – objasnio je Henry. – Prema zakonu države New York, svjedoci moraju ispuniti tu stranicu. Time potvrđuju da su bili nazočni potpisivanju oporuke, a mora to potpisati i oporučiteljica, u ovom slučaju gospođa Bessie Durkin Maher. To je zapravo potvrda oporuke. Inače bi svjedoci morali doći na sud na odobrenje, a kad neka oporuka stoji godinama, možda su se odselili ili umrli.

– A pogledajte ovo – rekla je Alvira i podigla dva papira. – Bessie potpis na oporuci i onda na toj – kako ste je nazvali? – potvrdi oporuke. Vidite ovdje? Tinta je različita. A trebali su biti potpisani u isto vrijeme, zar ne?

Henry Brown pomno je promatrao potpise. – Da, to su doista dvije različite nijanse plave boje – rekao je. Ali, možda je vaša prijateljica Bessie zaključila da je njezin potpis na oporuci, koji je savršeno čitak, odveć svijetle boje pa je jednostavno uzela drugu penkalu. To nije nezakonito. Svjedoci su potpisali istom penkalom pokazao je.

– Jedan Bessie potpis je odlučan, drugi krivudav. Moguće je i da ih nije napisala u isto vrijeme – rekla je Alvira.

– To bi već bilo nezakonito.

– Apsolutno se slažem.

– No, ako ste završili, gospođo Meehan... – Henry nije dovršio rečenicu.

Alvira mu se nasmiješila. – Ne, na žalost nisam. Vrlo sam vam zahvalna što ste mi posvetili toliko vremena, ali sigurna sam da ne želite da se dogodi nepravda.

Henry se uljudno nasmiješio. Oni koji su isključeni iz oporuke uvijek se žale na nepravdu, pomislio je filozofski.

– Čujte, Henry – nastavila je Alvira. – Smijem vas zvati Henry? Vi mene zovite Alvira. – Ne čekajući da vidi slaže li se Henry s takvim zbližavanjem, Alvira je rekla: Bessie tu kaže da je to njezina posljednja oporuka, a ja sam uvjerena da je lažna. Osim toga, recite vi meni odakle bi ona znala da mora napisati tu klauzulu atestiranja!

– Pa, mogla je nekoga zamoliti da joj je napiše ili joj je netko mogao dati kopiju obrasca – rekao je Henry

– Pa gospođo Meehan, tj. Alvira – počeo je.

– U redu – prekinula ga je ona. – Znam da to nije nikakav dokaz, ali ta su dva potpisa različita i ja vam tvrdim da ih Bessie nije napisala u

isto vrijeme. – Brzo je pokupila svoje stvari. – Hvala, Henry – rekla je i odjurila.

Otišla je ravno k Jamesu i Eileen Gordon u agenciju za nekretnine. Dogovorila se da će pogledati još jedan stan, ovaj put uz Central Park West, koji je Eileen Gordon opisala kao »nevjerojatno jeftin – samo dva milijuna dolara!«

Dok je glumila zainteresiranost i slušala kako Eileen opet hvali pogled – premda je zapravo bio ograničen jer je stan bio na drugom katu i gledao ravno u krošnje stabala – Alvira je uspjela skrenuti razgovor na potpisivanje Bessiene oporuke.

– Da, kako ne, draga je starica potpisala oba papira – rekla je Eileen smiješeći se. – U to sam sigurna. Ali, lako se umarala. Mislim da je zato drugi potpis tako nesiguran. Nisam vidjela da je mijenjala penkalu. Zapravo, razgledala sam sobu. Kuća je u tako dobrom stanju. No dobro, trebalo bi popraviti vrata dnevne sobe, ali to je sitnica. Prema sadašnjim cijenama lako bih za tu kuću dobila tri milijuna.

Eto da i ti jedanput imaš pravo, pomislila je Alvira dok je razočarano isključivala mikrofon.

24

Taj je Lenny Centino pametniji nego što se čini – rekao je detektiv Roberto Pagano svome šefu Joeu Tracyju u srijedu navečer kad su se prema dogovoru sastali. Nakon onog prvog puta nijednom se nije hvalisao o isporukama za onu tobožnju kompjutorsku tvrtku, a nije govorio ni o nekom drugom poslu. Da mu nekoliko piva nije olabavilo jezik, sumnjam da bi i tada išta rekao.

– A dobar bi ga odvjetnik začas oslobodio – rekao je Joe. – Zato se nadam da neće odustati od namještaljke u ponedjeljak navečer.

– Mislim da neće – odgovorio je Pagano. – Ako me osjećaj ne vara, Lenny se sprema na put. Jasno mu je da je za dilere postalo vruće na Upper West Sideu. Namjerava pokupiti lov u ponedjeljak i zbrisati na dulje vrijeme.

– Da, na dulje vrijeme, ali ne onamo kamo je nakanio. Barem se nadam – rekao je Tracy. – Ako nasjedne, sredili smo ga. Ali, što ako se predomisli? – Tad se Tracy sjetio još nečega. – Posljednjih dana odlazi po kćer u onaj Home Base. Kako to da je odjedanput postao uzoran otac?

– Na to vjerojatno možemo računati – složio se Tracy.

25

Generalna proba predstave bila je zakazana za petak poslijepodne i Lenny je došao, objašnjavajući sestri Cordeliji i Maeve Marie da ne želi propustiti tu priliku da vidi Stellinu kao Blaženu Djevicu jer u ponedjeljak poslijepodne, u vrijeme predstave, mora raditi. Smiješeći se najsrdačnije što je znao i mogao, objasnio je da je Stelinina nonna ozbiljno bolesna, ali da će se on uvijek brinuti za svoju curicu. – Ti i ja protiv cijelog svijeta, nije li tako, Star? – upitao ju je i pomilovao po kosi koja joj je padala na ramena. – Čak ću morati naučiti četkati tu tvoju prekrasnu kosu. – Ponovno se nasmiješio opaticama. – Nonna joj više ne može čvrsto namjestiti ukosnice.

Kimnule su ledena izraza lica. Onda se sestra Cordelia okrenula i pljesnula rukama. – Idemo, djeco, zauzmite svoja mjesta. Ah, tu si, Willy. Već sam se bojala da si nas zaboravio.

Willy i Alvira upravo su se popeli uza stube. Willy se pomirljivo nasmiješio. – Cordelia, za sedam dana je Božić. Vjerovala ili ne, morao sam još kupiti neke sitnice.

– A ja sam danas imala svoj zadnji izlazak s Gordonima – rekla je Alvira. Danas su me zamalo izbacili. Shvatili su da neću ništa kupiti pa su mi dali brojeve nekih njihovih konkurenata ako želim nastaviti razgledati stanove do kraja života.

– Onda moramo prihvatiti da dragi Bog ne želi da poslije prvog siječnja i dalje radimo – rekla je Cordelia. I nemoj se okrivljavati, Alvira. Učinila si sve što si mogla ne bi li dokazala da je Bessiena oporuka lažna. – Odlučno se okrenula. – Počnimo s probom. – Opet se okrenula i tiho rekla Alviri i gotovo neprimjetno glavom pokazala Lennyja. – Onaj tamo je Stelinin otac. Pokušava ostaviti dobar dojam na nas pa će sigurno htjeti popričati s tobom. Baš me zanima kako će ti se svidjeti. Meni se čini da nešto smjera.

Sestra Cordelia imala je pravo. Lenny je doista govorio, i to kao navijen, a svoju priču o tome kako je napustio dobar posao na Srednjem zapadu jer mu je Stellina odveć nedostajala ali je nije imao srca odvesti od svoje voljene tete prekidao je samo kako bi glasno i neprimjereno hvalio djecu. Među ostalim ispričao je Alviri o lijepoj mladoj Irkinji koja je bila Starina majka.

– Zvala se Rose O'Grady. Obožavali smo plesati zajedno. Kad smo bili vani, naručio bih da sviraju »Sweet Rosie O'Grady« i pjevao bih joj na uho.

– Što joj se dogodilo? – upitala je Alvirah.

– Nerado o tome govorim. Poslije poroda je patila od teške depresije pa smo je morali smjestiti u bolnicu. A onda... – Lenny se prekinuo. – Nisu je dovoljno dobro čuvali. – Posljednje je riječi dramatično šapnuo.

Samoubojstvo, pomislila je Alvirah.

– Strašno mi je žao – rekla je iskreno

– Nonna je rekla malenoj da se mama razboljela i morala otputovati daleko i da se vjerojatno više neće vraćati. Možda smo joj ipak trebali reći da joj je mama umrla, ali moja teta to stalno odgađa – objasnio je Lenny, zadovoljan što je smislio tako dobar scenarij.

Tijekom probe dogodila se samo jedna mala nezgoda, kad je Rajid, treći mudrac, ispustio zdjelu u kojoj je tobože bila mira. – Ne brini, Rajide – rekla mu je Cordelia kad je vidjela da su mu se oči napunile suzama, a sestra Maeve Marie požurila je da pokupi komadiće. – Mala nezgoda, ništa ozbiljno. Samo nastavite, djeco. Willy je otišao do klavira. Došao je trenutak za završni prizor predstave. – Spavaj, dijete moje, usni sladak san. – Tiho je svirao i pjevao.

Stellina i Jerry podigli su pogled klečeći pokraj kolijevke. – Dragi će ti Bog poslat anđele čuvare – pjevali su čistim, dražesnim glasovima.

– Krasna pjesmica – rekao je Lenny. – Podsjeća me... – Psst! – Dragi Bože, zar ne može zašutjeti ni kad pjeva njegova vlastita kći, pomislila je Alvirah sad već tako razdražena da bi mu najradije bila zatvorila usta ljepljivom vrpcom. Primijetila je da ga je Stellina nakratko pogledala kad je progovorio, a onda je brzo skrenula pogled kao da se srami.

Dovoljno je pametna da zna da joj je otac bezveznjak, pomislila je Alvirah. Jadno dijete. Danas je malo neuredna. Kosa joj je zapletena, a inače je uvijek tako lijepo počešljana.

Kovrčava plava kosa gotovo do struka, svijetla put i prekrasne smeđe oči. Tužne gotovo kao u odrasle osobe. Zašto je nekoj djeci sudbina tako nesklona?

Lenny je glasno pljeskao kad je proba završila. Super! – vikao je. – Famosno! Star, tata je ponosan na tebe!

Stellina je pocrvenjela i skrenula pogled. – Tata je ponosan na tebe – oponašao ga je Jerry kad su ustali. Tako si dobra mala Blažena Djevica, ha-ha!

– Još nije prekasno da izaberem drugog Josipa upozorila ga je sestra Cordelia i lagano lupnula po glavi. – Djeco, ne zaboravite u ponedjeljak ponijeti kostime u školu. Ovdje ćete se presvući.

– Otići ću po Star u školu i odvesti je kući da se presvuče – rekao je Lenny Alviri. – Njezina nonna ne može na predstavu ali je želi vidjeti u kostimu. A onda moram na posao.

Alvirah je zamišljeno kimnula, gledajući kako Cordelia skuplja darove koje će predati mudraci. Čokoladice u zlatnom papiru nalikuju na zlato, pomislila je. Oslkana keramička zdjela koju je Cordelia donijela iz samostana za tamjan bila je vrlo lijepa. Kupit ću drugu da je zamijenim. A onda je vidjela kako Stellina prima sestru Cordeliju za ruku i vodi je na stranu.

– Povjerava joj tajne? – rekao je Lenny pomalo uznemireno.

– Sumnjam – odgovorila je Alvirah brzo. – Stellina obično zamoli Cordeliju i Maeve Marie da se mole za njezinu nonnu.

– Bit će da je riječ o tome.

Zadovoljan dojmom koji je mislio da je ostavio te večeri, Lenny je odveo Stellinu objašnjavajući svima da je vodi van na večeru. – Sad kad se nonna više ne može brinuti za kuhanje, morat ću si kupiti kuharicu – rekao je na kraju.

Dok su išli prema McDonaldsu, pitao je Star je li zamolila sestre da se mole za nonnu kad je ono povelu Cordeliju na stranu.

– Svakog je dana to zamolim – rekla je tiho Stellina. Nagonski je osjetila da se tati ne bi svidjelo ono što je doista zamolila sestru – da donese majčin srebrni kalež koji je dobila od ujaka ako joj nonna dopusti i da ga Rajid upotrijebi umjesto zdjele koju je razbio.

Na njezino oduševljenje, sestra je pristala. Star je bila sigurna da će joj nonna dopustiti ako je lijepo zamoli. A kad Rajid spusti kalež kraj kolijevke, molit ću se da moja mama još nije otišla u raj i da će me doći barem jednom posjetiti.

Ta se njezina želja i nada već pretvorila u gotovo neprestanu potrebu. Sve je jače vjerovala da će, bude li kalež darovan malenom Isusu, njezina molitva biti uslišena.

Majka će joj napokon doći.

26

Peter Lewis, Sondrin djed, stigao je u srijedu poslijepodne. Bila je razočarana što Gary nije bio s njim, ali joj je istodobno i laknulo. – Doći će na koncert – rekao joj je djed – ali ima strašno puno posla i nije mogao odvojiti toliko vremena.

Osim toga, mislim da je dovoljno bistar da shvati kako umjetnicu prije važnog koncerta treba pustiti na miru i što manje joj odvlačiti pozornost.

Sondra je znala što djed želi reći. Gary Willis strastveno je volio glazbu i shvaćao je težinu umjetničkog života.

– Drago mi je što je pričekao – rekla je – ali mi je još draže što si ti došao. Sjajno izgledaš, djede. – Silno se iznenadila i razveselila što tako dobro izgleda. Iako se artritis uvijek vidio na natečenim zglobovima i prstima, trostruka je premosnica vratila boju u njegovo lice i živahnost u kretnje. Ona se bojala da se to zbog bolesti više neće vratiti.

Kad mu je rekla kako zdravo izgleda za svoje godine, odgovorio je: – Hvala ti, Sondra, ali danas se smatra da je sedamdeset peta tek početak starosti. Neometen dotok krvi do srca čini čuda, iako se nadam da to nećeš morati sama otkriti.

Ako ništa drugo, pomislila je Sondra, djed izgleda dovoljno čvrsto da podnese novost o djetetu i mojim planovima poslije koncerta. Ali, već je pri samoj toj pomisli problijedila.

– A ti izgledaš mršavo i zabrinuto – rekao joj je odlučno. – Je li se nešto dogodilo ili je to samo uobičajena trema? Ako jest, razočaran sam. Mislio sam da sam te od toga izliječio.

Zaobišla je to pitanje. – Djede, ovo je ipak Carnegie Hall – rekla je. – To je nešto drugo.

Četvrtak i petak proveo je obnavljajući stara poznanstva dok je ona vježbala s korepetitorom.

U petak navečer pričao joj je o posjetu Sv. Clementu i o tome kako je doznao za nestanak kaleža biskupa Santorija. – Čujem da je iste večeri ondje ostavljeno neko dijete – rekao je čitajući jelovnik, zauzet, kao i uvijek, trenutačnom preokupacijom. – O tome je nedavno pisalo u novinama. – Zastao je. – List s roštilja i salatu – odlučio je, a onda ju je pogledao ispitivačkim pogledom. – Kad te dovedem u Le Cirque 2000, draga moja, mogla bi barem iz pristojnosti pogledati jelovnik.

Kad ju je sljedećeg dana došao slušati na probu, vidjela mu je u očima razočaranje. Vježbala je jednu Beethovenovu sonatu i premda je znala da tehnički svira savršeno, znala je i to da u njezinoj izvedbi nema strasti ni žara. I znala je da to i djed zna.

Kad je završila, slegnuo je ramenima. – Tehnika ti je izvrsna, nema joj zamjerke. Ali, nikad se potpuno ne osjeti ono nešto tvoje u glazbi. Zašto je to tako, ne znam. Pojavit ćeš se na glazbenoj sceni i odmah ponovno nestati, evo ovako! – Pucnuo je prstima. – Što se događa? Udaljavaš se od čovjeka koji te voli i kojeg, mislim, i ti voliš. Meni nešto zamjeraš. Ne znam što, ali osjećam to već godinama. Zar do tebe ništa ne prodire?

Zbunjeno je slegnuo ramenima. okrenuo se i krenuo iz studija.

– Ja sam majka onog napuštenog djeteta – viknula je za njim a njezine su riječi ostale visjeti u zraku.

Stao je i okrenuo se s nevjericom, ali i dubokom zabrinutošću na licu.

Gotovo posve bezizražajna lica i glasa Sondra mu je sve ispričala.

Riječi su kuljale.

Kad je završila, dugo je vladala tišina. Onda je kimnuo glavom. – Znači, o tome se radi. Shvaćam da me na neki način okrivljuješ što si je ostavila. Možda imaš pravo a možda i nemaš. To sad nije važno. Pomaknut ćemo brda i planine da je nademo. Reći ćemo Garyju – on nam može mnogo pomoći. A ako ne bude imao

razumijevanja, onda te nije zaslužio. A sada – podigao je Sondrinu violinu i tutnuo joj je u ruke – sada sviraj iz dna duše djetetu koje tražiš.

Sondra je namjestila violinu pod bradu i posegnula za gudalom. U mislima je vidjela svoju kćer. Ali, ima li plavu kosu kao ona ili tamnu i svilenkastu kao njezin otac? A oči – jesu li još plave ili smeđe kao njezine ili boje lješnjaka kao očeve? Njega je jedva poznavala i nije joj više uopće bilo stalo do njega, ali ipak je bio otac njezina djeteta. Bit će poput mene, odluči Sondra, Izgledat će kao i ja u njezinoj dobi.

Sad joj je sedam godina; sigurno nosi glazbu u sebi, pomislila je dok je povlačila gudalo preko žica. Još mi izmiče, ali vidim je u daljini. Čujem njezine korake. Osjećam njezinu blizinu. Osjeća da je želim. Sondra je zaboravila djeda i počela svirati.

Ni ime joj nisam dala, mislila je. Kako bih je nazvala? Kako je zovem u srcu? Tragala je za odgovorom ali ga zasad nije uspijevala naći.

Kad su odjeknuli i posljednji zvukovi, djed je nakon duge stanke kimnuo. – Sad tek postaješ prava glazbenica. Još se suzdržavaš, ali ovo je bilo neizmjereno bolje. Tražit će da sviraš bis. Što si izabrala?

Sondra nije znala što će reći dok to nije rekla. Jednostavna božićna pjesma – odgovorila mu je. – »Cijelu dugu noć«.

27

U nedjelju ujutro Alvirah i Willy otišli su na misu u Sv. Clementa. Kate Durkin također je došla pa ih je nagovorila da svrate k njoj na kavu.

Kad su stigli, Bakerovi su upravo izlazili. – Linda i ja idemo po jutarnje novine – rekao je Vic vedro. – Uvijek pokušavamo riješiti križaljku u nedjeljnom Timesu.

– Poznavao sam tipa koji je tvrdio da je svake nedjelje riješi, ali kad je neki njegov znanac provjerio, vidio je da vara i samo upisuje izmišljene riječi u praznine – rekao je Willy. – Možda je to bio neki vaš prijatelj?

Bakeru se osmijeh zaledio na licu. Linda je slegnula ramenima i povukla ga za rukav. – Idemo, zlato – rekla mu je.

– Vidim da više ne nosi crnu kravatu – primijetio je Willy dok ih je promatrao kako odlaze.

– Pravo je čudo da ne slomi vrat s onim visokim potpeticama – rekla je Alvira gledajući Lindu. – Pločnik je zaleđen.

– Bez brige, neće ti ta pasti – rekla je Kate. – Pravi je stručnjak – stalno ih nosi. – Kate je gurnula ključ u bravu i gurnula vrata. – Uđi. Taj vjetar puše točno kroz tebe.

– Popijmo kavu u primaćoj sobi – rekla je kad su skinuli ogrtače. – Jutros sam zapalila vatru u kaminu pa je ugodno. Bessie je tako voljela sjediti u primaćoj sobi, piti kavu i jesti svoju pitu nedjeljom poslije mise.

Odbila je Alvirinu pomoć pri posluživanju. – Što je nekoliko tanjura i šalice! Cijeli tjedan juriš naokolo zbog mene. Idi i lijepo sjedni.

– Uvijek sam volio ovu sobu – rekao je Willy kad se smjestio u dubok kožnati naslonjač, najdraži sucu Aloysiusu Maheru čiji ih je portret u sudačkoj odori blagonaklono gledao sa zida.

– Da, krasna je – složila se Alvira. – Danas više ne možeš naći tako visoke stropove i te isklesane kamine. Pogledaj samo prozore!

Prava umjetnina. Grozim se pomisli da jedna Kate neće moći uživati u tome do kraja života. – Okrenula se i uzdahnula. – Mislim da Bessie neće imati ništa protiv ako sjednem u njezin omiljeni naslonjač. Mogu je zamisliti kako sjedi ispruženih nogu i gleda one svoje sapunice – Bog neka bude na pomoći onome tko je prekine! I što onda učini u pet do dvanaest? Iskrade se na kat dok je Kate vani i kuću ostavi nekom drugom. Što znači da je posljednjeg dana života propustila jednu od svojih omiljenih emisija.

– Možda u raju imaju noćne maratone sa sapunicama pa je nadoknadila propušteno – rekao je Willy.

Kate je ušla s pladnjem koji je spustila na stolić. Oh, Willy – rekla je – bi li, molim te, zatvorio vrata. »Duša« i »zlato« će se svaki čas vratiti s novinama a ne želim da nam smetaju.

– Sa zadovoljstvom Kate – reče Willy.

Kad su već spomenuli Bakerove, nastavili su razgovarati o oporuci. Alvira je automatski uključila mikrofon.

– Bessie je uvijek pisala sučevom penkalom i nikad nije rabila plavu tintu – rekla je Kate kad ju je Alvira upitala o one dvije nijanse plave

tinte. – No s druge strane, tih posljednjih dana učinila je mnoge čudne stvari.

– A pisaći stroj? Nije li nešto govorila o njemu za Dan zahvalnosti?

– Nisam sigurna – promrmljala je Kate.

– Dobro. Kako ju je služio vid? – upitala je Alvira. – Nosila je bifokalne naočale, to znaš. Ali, trebala su joj jača stakla za čitanje.

Teško je išta mogla pročitati ako joj nije bilo pred nosom. Mogla je one papire potpisati misleći da potpisuje dostavnicu za boju, lak ili alat – rekla je Kate. – Jednom sam vidjela kako joj je Baker dao svoju penkalu da potpiše neku dostavnicu.

– Ali, to ti neće pomoći na sudu, Alvira – rekao je Willy. – Kate, propješačio bih cijeli grad za komad tvoje pite.

Kate se nasmiješila. – Nema potrebe. Ima je koliko želiš. I Bessie ju je voljela. Rekla mi je da i kad je više ne bude nedjeljom ujutro odrežem komad za nju i stavim ga na tanjurić. Da će me inače progoniti kao duh.

A onda su došli Bakerovi, pomislila je Alvira. Čula je kako se otvaraju ulazna vrata. – Stigli su nasljednici promrmljala je, a onda neraspoloženo gledala kako se vrata primaće sobe s lakoćom otvaraju i na njima se pojavljuju nasmiješeni Linda i Vic Baker.

– Jedanaestica. Reče Vic svojim srdačnim glasom. U engleskoj tako zovu zakusku poput vaše. Uvijek je oko jedanaest sati. – Zakoračio je u sobu. – Uh, ta pita izgleda slasno, Kate.

– I jest – mirno je uzvratila Alvira. – Niste li vi popravljali ta vrata?

– Da, jesam.

– Zato se tako lako otvaraju?

– Pa, treba ih još podesiti. – Tema mu očigledno nije odgovarala pa se okrenuo da iziđe. – No, odoh pokušati riješiti križaljku.

Čekali su dok Vicovi teški koraci i sitno lupkanje Lindinih potpetica nisu zamrli. – Taj se jednostavno ne da uvrijediti, je li? – primijetio je Willy.

– Nije samo to – rekla je Kate. – Zanima ga o čemu razgovaramo. Hvala Bogu, gotovo sam završila s pospremanjem Bessiene sobe. Stalno mi se motao pod nogama. – Namrštila se. – Znaš, Alvira, kad spominješ pisaći stroj, treba popraviti tipku za razmak. Ako ne tipkaš vrlo sporo, preskače. To mi je upravo palo na pamet. Danima

sam gledala pisaći stroj u Bessienoj sobi i pitala se što je ono rekla za Dan zahvalnosti.

Alvirah je progutala posljednji gutljaj kave i sa žaljenjem odbila još jedan komad pite. – Daj da ga pogledam – rekla je.

Na Bessienom radnom stolu bilo je nekoliko praznih listova papira. Alvirah je ubacila jedan u stroj i počela tipkati. Kad bi pritisnula tipku za razmak, valjak bi preskočio nekoliko mjesta pa bi ga morala vraćati. – Otkad je takav?

– Najmanje od Dana zahvalnosti.

– Što znači da je Bessie oporuku natipkala prije Dana Zahvalnosti – što bi značilo da je lagala monsinjoru dan poslije – ili ju je tipkala tijekom vikenda, i to doslovce vi riječ po riječ. Tko tu koga zeza?

– Ali, to još uvijek nije dokaz, draga – podsjetio ju je Willy.

Pogledao je hrpe kutija naslonjene uza zid. Kate, mogu li ti pomoći s tim kutijama?

– Još ne. Moram zapakirati još jednu stvar, ali je ne ati mogu naći.

Stavila sam Bessienu flanelsku spavaćicu s ružicama u pranje i otad je nestala. Na njoj je bio trag pudera za lice a nisam je htjela zapakirati prljavu.

Oprezno je pogledala preko ramena i onda prošaptala: Znae, da se Linda ne odijeva tako napadno, kladila bih se da ju je Vic uzeo za nju. Što velite na to?

Tog poslijepodneva, dok je Willy gledao utakmicu »Giantsa« protiv »Steelersa«, Alvirah je sjedila za stolom u dnevnom boravku i ponovno preslušavala sve svoje kasete o Bessienoj oporuci. Dok je slušala, pisala je bilješke i mrštila se na neke riječi. Rezultat je bio izjednačen a igrala se posljednja četvrtina kad je povikala: – Mislim da sam našla rješenje! Willy, Willy, slušaj me! Bi li ti Bessie ikad nazvao »dragom staricom«?

Willy nije skrenuo pogled s ekrana. – Ne. Nikada. Ni onda kad je bila najbolje raspoložena.

– Naravno da ne bi. Jednostavno zato što ona nije bila »draga starica«. Ona je bila odlučna, tvrdoglava, teška stara cura.

A nakon onog silnog hodanja s Gordonovima, ja to shvatim tu, kod kuće.

Iako su »Giantsi« upravo bili u situaciji da povedu, Willy se okrenuo i pogledao je. – Što si to shvatila, draga? – Gordonovi Bessie nikad nisu ni vidjeli – rekla je Alvirah pobjedonosno. – Gledali su kako netko drugi potpisuje onu oporuku. Vic i Linda doveli su neku drugu ženu dok je Bessie gledala svoje saponice.

Dva sata poslije, Alvirah i Willy stigli su u Kateinu kuću s Eileen i Jimom Gordonom. Već su javili monsinjoru Ferrisu i sestrama Cordeliji i Maeve Marie da dođu pa su ih zatekli u primaćoj sobi zajedno s posve zbunjenom Kate.

– Alvirah, o čemu se radi? – povikala je Cordelia.

– Vidjet ćeš. Doći će i nasljednici, zar ne? – upitala je Alvirah.

– Bakerovi? – odgovorila je Kate. – Da, rekla sam im da ćeš doći i da imaš iznenađenje za njih.

– Izvrsno. Kate, ti ne poznaješ ove drage ljude, zar ne? Jim i Eileen Gordon bili su svjedoci – ili su tako barem vjerovali – kad je Bessie potpisala oporuku.

– Tako su vjerovali? – začudio se monsinjor.

– Upravo tako. Eileen, ispričajte nam vi točno što se dogodilo kad ste onoga dana došli ovamo.

Eileen Gordon je, ozbiljna izraza na srdačnom licu, rekla: – Pa, sjećate se, obilazili smo s gospodinom Bakerom prekrasan stan u Zapadnoj osamdeset prvoj ulici, odmah preko puta muzeja. To je jedna od najljepših zgrada...

– Eileen, reče Alvirah pokušavajući sakriti iziritiranost – Reci nam što znaš o svjedocima oporuke.

– Ah, da. No, nazvala je gospođa Baker i kad smo došli ovamo s gospodinom Bakerom, zamolila nas je da tiho uđemo. Rekla je da u primaćoj sobi sjedi neka stara žena koja ne voli da je smetaju dok gleda televiziju. Vrata su bila zatvorena pa smo tiho otišli na kat, u spavaću sobu gdje nas je čekala gospođa Maher.

– Stara žena u primaćoj sobi! – prasnula je Kate. – Pa to je bila Bessie!

– A tko je onda bio u spavaćoj sobi? – upitao je monsinjor Ferris. Čuli su kako Bakerovi silaze stubama. – Zašto ne upitamo Vica? – predložila je Alvirah kad su ušli. – Vic, tko je bila ona žena odjevena

u Bessienu spavaćicu s ružicama? Neka glumica? Ili vaša partnerica u varanju?

Baker je zinuo da joj odgovori ali mu Alvira nije dala priliku. – Imam Bessiene fotografije koje smo snimili prije samo nekoliko tjedana, za Dan zahvalnosti. Odlično su ispale. – Pružila ih je Gordonovima. – Recite njima ono što ste rekli meni.

– To nipošto nije žena koja je ležala u krevetu i potpisala oporuku – rekao je Jim Gordon gledajući fotografije.

– Da, postoji mala sličnost, ali to nije ta žena – složila se Eileen Gordon odmahujući glavom.

– Ispričajte nam ostalo, Eileen – zamolila ju je Alvira.

– Kad smo se vratili u prizemlje, vrata primaće sobe su se otvorila pa smo vidjeli staricu koja je sjedila u onom naslonjaču.

Eileen se okrene prema Bessinom naslonjaču. – Nije okrenula glavu, ali vidjela sam je iz profila – to je bila žena s Alvirinih fotografija.

– Vic, stari moj, što još želiš čuti? – rekao je Willy. – Sutra ujutro Kate će uzeti odvjetnika i osporiti oporuku, Gordonovi će svjedočiti i za nekoliko dana vas ćete dvoje varalica biti optuženi.

– Mislim da je vrijeme da krenemo – rekao je Vic Baker uljudno ali brzo. – Kate, zbog ovog nesporazuma moramo odmah otići. Dođi, Linda. Idemo se pakirati.

– No, hvala Bogu. Nadam se da ćete završiti u zatvoru – povikala je Alvira za njima.

Rekla si mi da ponesem pjenušac – rekao je monsijor Ferris Alvira malo poslije kad su stajali u blagovaonici. Otvorio je bocu. – Sad mi je jasno zašto.

Sestra Cordelia i Kate tek su počinjale shvaćati što je sve to značilo.

– Sad ne moram više nikad otići iz svoga doma – rekla je Kate s nevjericom.

– A ja ne moram napustiti svoju dječicu – odahnula je sestra Cordelia. – Hvala budi Bogu.

– I Alvira – rekla je sestra Maeve Marie i podigla čašu u zdravicu.

Preko svećenikova lica na trenutak je preletjela sjena. – Kad bi sad još samo mogla pronaći ono nestalo dijete i kalež, Alvira.

– Znaš da Alvira nikad ne odustaje – rekao je Willy ponosno. – A ja sam se uvijek spreman kladiti na nju.

28

Kako je i obećao, Lenny je u ponedjeljak poslijepodne dočekao Stellinu ispred škole. – Star – rekao je užurbano – Nonni je pozlilo i morao sam pozvati liječnika. Možda će morati neko vrijeme biti u bolnici, ali bit će sve u redu. Vjeruj mi.

– Jesi li siguran? – upitala je Stellina zagledavši mu se u oči.

– Naravno.

Stellina je potrčala naprijed i kad je zašla za ugao vidjela je kako iz njihova stana guraju kolica prema kolima hitne pomoći. Srce joj je počelo jako tući. Potrčala je prema njima.

– Nonna, nonna – povikala je i pružila ruke prema svojoj voljenoj prateti.

Lilly Maldonado pokušala se nasmiješiti. – Stellina, nešto nije u redu s mojim srcem, ali oni će ga izliječiti i onda ću se vratiti. Ti sad lijepo operi ruke i lice, počeshljaj se i odjeni kostim. Ne smiješ zakasnuti na predstavu. A tata će poslije predstave odnijeti nešto tvoje odjeće kod gospođe Nunez. Tamo ćeš spavati dok se ja ne vratim.

Stellina prošapće – Nonna, Rajid, koji je trebao biti jedan od tri mudraca, razbio je zdjelu u kojoj je trebao nositi miru. Molim te, smijem li uzeti mamin pehar da ga nosi umjesto nje? Pehar je svetinja, rekla si mi da je pripadao njezinom ujaku koji je bio svećenik. Molim te, dobro ću paziti na njega.

– Moramo ići, djevojčice – rekao joj je bolničar i povukao je za ruku ne bi li je udaljio od kolica. – Možeš obići svoju nonnu u Bolnici Sv. Luke, u 113. ulici. Nije daleko.

Stellini su suze navrle na oči. – Imam jednu molitvu koja će se sigurno ostvariti ako ponesem pehar, nonna. Molim te, reci da smijem.

– A koja je to molitva, bambina? – Lilly je govorila sporije jer je počelo djelovati sredstvo za smirenje koje su joj dali.

– Da se moja mama vrati – rekla je djevojčica dok su joj niz obraze tekle suze.

– Ah, Stellina, bambina, kad bi ona barem došla prije nego što ja umrem. Da, da, uzmi pehar, ali pazi da te tata ne vidi. On ti možda ne bi dopustio. – Oh, nonna, hvala. Sutra ću te svakako posjetiti. Već u sljedećem trenutku kola hitne pomoći odjurila su zavijajući.

– Star, moramo požuriti – rekao joj je Lenny.

Home Base bio je svečano uređen s božićnim drvцем i borovim granama ukrašenim vrpcama. Tijekom vikenda nekoliko je dobrovoljaca podiglo pozornicu u velikoj prostoriji na katu. Ovjekali su i teške, baršunaste zavjese.

Stolice na sklapanje postavljene su za publiku, a roditelji, braća i sestre djece koja su nastupala počeli su ulaziti.

Alvirah je došla malo ranije da pomogne Cordeliji i Maeve Marie pripremiti djecu. Strogim je prijetnjama Cordelia nekako uspijevala održati red među uzbuđenim sudionicima. U deset do četiri, upravo kad su se već svi ozbiljno zabrinuli za nju, stigla je i Stellina.

Alvirah joj je brzo prišla. – Je li te nonna vidjela u kostimu? – pitala je poravnavajući plavi veo koji je pokrivao slapove Stellinine kose.

– Nije. Odvezli su je kolima hitne pomoći u bolnicu – rekla je Stellina tiho. – Tata je obećao da će me sutra povesti k njoj.

Gospođo Meehan, hoće li ona ozdraviti?

– Nadam se, dušo. Ali, mi ćemo se svi brinuti za tebe dok je nema.

Znaš kako smo se brinuli da ćemo morati zatvoriti Home Base? E pa, dogodilo se čudo i moći ćemo ga zadržati, što znači da ćemo se vidjeti svaki dan poslije škole.

Stellina se sjetno nasmiješila. – Tako mi je drago. Ovdje mi je lijepo.

– A sad brzo zauzmi svoje mjesto kraj Josipa. Mogu li ti pridržati vrećicu? – Alvirah je pružila ruku da uzme plastičnu vrećicu koju je Stellina čvrsto držala.

– Ne, hvala. Moram dati svoj pehar Rajidu da ga nosi u predstavi.

Sestra Cordelia rekla je da ga smijem ponijeti. Hvala vam, gospođo Meehan.

Dok je žurila prema ostaloj djeci, Alvirah je zurila za da njom. Što me to na tom djetetu na nekoga podsjeća? I na koga? Razmišljala je

o tome dok je odlazila prema svome se mjestu.

Započela je božićna predstava.

Prekrasno! – čulo se sa svih strana kad su zamrli posljednji akordi »Cijele duge noći« a publika počela pljeskati. Roditelji su fotografirali djecu. Alvirah je iznenada povukla za rukav sestru Maeve Marie. – Maeve, snimi mi Stellinu izbliza. Nekoliko puta.

– Dobro, Alvirah – pristala je Maeve. – Nije li bila odlična? Kad je zapjevala, došle su mi suze. Tako je osjećajna.

– Da. Kao da glazbu nosi u duši.

Nevjerojatna, luda pomisao motala se Alviri po glavi ali to čak ni sebi još nije htjela priznati. Možemo za početak pogledati rodni list, mislila je. Dragi Bože, je li moguće?

– Evo, imam nekoliko uspjelih – rekla je Maeve nekoliko trenutaka poslije pružajući polaroidne snimke. Bit će jasnije kad se do kraja razvijaju. A imam i jednu zgodnu na kojoj su ona i Rajid. Pruža joj njezin srebrni pehar.

Njezin srebrni pehar? Ne! Njezin kalež, mislila je Alvirah. Možda se varaš, upozorila je samu sebe. Možda si se previše zaniжела. Ali, barem se jedno može odmah razjasniti. – Maeve, ako imaš još filma, snimi taj pehar izbliza – rekla je. – Neka ga Stellina podigne.

– Hajde, Alvirah – dozvao ju je Willy. – Moraš mi dodavati darove za djecu.

– Maeve, snimi mi pehar i sačuvaj slike – zapovjedila je Alvirah. – Ne ispuštaj ih iz ruku.

Požurila je na Willyjevu stranu. Pokloni subili na stolu ispred nje. – Dobro, Djede Mraze, ovo je za Josea objavila je svečano, a dječčić je radosno pružio ruke.

Willy ga je zagrlio. – Pričekaj, Jose, doći će sestra Maeve da nas slika.

Alvirah je silno željela odjuriti i otkriti je li u pravu, ali bilo je lakše obaviti dijeljenje darova nego tražiti da to učini netko drugi.

Cordelia i njezini dobrovoljci u međuvremenu su dijelili slatkiše i sokove iako su neki ljudi već kretali kući. Alvirah je na svoje nezadovoljstvo primijetila da se gospođa Nunez sprema otići sa Stellinom i Joseom.

Kad ju je dozvala, Grace joj je brzo prišla. – Kamo vodite Stellinu? – upitala je Alvirah.

– Sad je vodim kući – objasnila je Grace. – Njezin tata dovest će je poslije k meni na spavanje. Kaže da želi najprije večerati s njom, kad dođe s posla. Ja moram svratiti k sestri, ali rekao je da će rano doći kući. Stellina zna i sama zaključati vrata, zar ne, Stellina?

– Da. Oh, nadam se da će mi moći reći kako je nonna – odgovorila je Stellina ozbiljno.

Za deset minuta podijeljeni su svi darovi i snimljene sve fotografije. Alvirah je otrčala do sestre Maeve Marie i uzela fotografije. Onda je dograbila svoj ogrtač.

– Što se događa? – promumljao je Willy kroz umjetnu bradu.

– Moram monsinjoru Tomu pokazati neke fotografije – dobacila mu je preko ramena. – Dođi tamo po mene.

Pokušavajući privoljeti vrijeme da brže prolazi koračala je amo-tamo po primaćoj sobi župnog dvora. Willy i monsijor stigli su istodobno, pola sata poslije. Monsinjur se smiješio. – Baš lijepo iznenađenje, Alvirah – rekao je vedro.

Alvirah nije tratila vrijeme. Pružila mu je fotografije. – Monsinjore Tom, pogledajte ovo.

Zagledao se u sliku na kojoj je Stellina uzimala pehar od Rajida tijekom predstave, a onda u sliku samog pehara koju je snimila Maeve Marie.

– Alvirah – rekao je tiho – znate li što je to?

– Mislim da znam. To je kalež biskupa Santorija. A znate li što mislim tko bi mogla biti ta djevojčica?

Čekao je.

– Mislim da je ona dijete koje je ostavljeno pred vašim vratima one noći kad je kalež ukraden.

29

Grace Nunez otpratila je Stellinu do vrata stana u kojem je živjela s nonnom i ocem. Pričekala je da djevojčica uđe i zaključa vrata. –

Vidimo se poslije, dušo – doviknula je iz hodnika i onda otišla, uvjerena da Stellina nikad ne bi otvorila vrata nikome osim ocu.

U stanu je bilo tiho i mračno; Stellina je odmah primijetila razliku. Bez nonne sve se činilo čudno i samotno. Prolazila je kroz stan i palila svjetla u nadi da će ona stvoriti topliju atmosferu. Kad je ušla u nonninu sobu počela je skidati kostim Blažene Djevice, ali se prekinula. Nonna ju je htjela vidjeti u njemu, a ona se nadala da će je tata poslije odvesti u bolnicu.

Izvadila je srebrni pehar iz vrećice i sjela na rub kreveta. Kad ga je držala u rukama osjećala se manje osamljeno. Nikad se prije nije dogodilo da nonne nema kod kuće kad ona dođe, nikad.

U sedam sati Stellina je začula teške korake kako hitaju stubištem. To ne može biti tata, pomislila je. Tata nikad ne trči.

No on je stajao na vratima. – Star otvori vrata, panično je vikao.

Čim je čuo škljocaj brave, Lenny se bacio u stan. Bila je namještaljka! Cijeli je posao bio klopka! Trebao je znati! Onaj novi bezveznjak u ekipi bio je detektiv. Lenny se za dlaku uspio izvući kad je shvatio što se zbiva, ali oni sad sigurno pretražuju Fort Lee ne bi li ga našli i domalo će doći u stan. Ali, morao je riskirati i doći ovamo krivotvoreni dokumenti i sva gotovina koju je imao bili su zapakirani u torbi koju je poslijepodne pripremio.

Odjurio je u svoju sobu i izvukao je ispod kreveta. Stellina je pošla za njim i gledala ga iz dovratka. Lenny se okrenuo, pogledao je i vidio da drži kalež. Baš dobro, pomislio je. Mora ga odnijeti, i to što prije, to bolje.

– Hajde, Star, idemo – zapovjedio je. – Odlazimo odavde. Ne možeš ponijeti ništa osim pehara. – Znao je da je ludost povesti dijete sad kad su mu za petama, ali ona je bila njegov talisman, njegova sretna zvijezda.

– Hoćeš li me povesti u posjet nonni, tata?

– Poslije, možda sutra. Kažem ti, požuri. Moramo krenuti. – Zgrabio ju je za ruku i krenuo niz hodnik. Stellina je stiskala svoj pehar dok je teturala za njim.

Ne zaključavši vrata sjurili su se niza stube – jedan kat, dva kata, tri kata, a ona se sve vrijeme borila da ne padne. Na posljednjem

odmorištu prije prizemlja Lenny je naglo zastao i osluškiavao. Zasad ništa, pomislio je s olakšanjem. Treba mu samo još minuta i oni će biti u automobilu koji je uspio ukrasti, a onda im je put čist.

Bili su nasred predvorja kad su se vrata naglo otvorila. Gurnuvši Star pred sebe, pretvarao se da poseže za pištoljem. – Ako me ustrijeliš i ja ću nju – urlao je neuvjerljivo. Policijsku ekipu vodio je Joe Tracy. Nije bio spreman izložiti dijete opasnosti ma kako prijetnja bila neuvjerljiva. – Svi natrag! – viknuo je oprezno. – Pustite ga. Lennyjev je automobil bio samo nekoliko koraka od ulaza. Policajci su bespomoćno gledali kako vuče Star do njega, otvara vozačka vrata i ubacuje svoju torbu. – Uđi i pomakni se na suvozačko mjesto – rekao joj je. Znao je da je on nikad ne bi mogao ozlijediti, ali se nadao da policajci to ne znaju.

Star ga je poslušala, ali kad je Lenny ušao i zalupio vrata, pustio joj je ruku. Ona je brzo poput munje otvorila druga vrata i iskočila iz automobila. Stišćući kalež, potrčala je niz ulicu dok se policija približavala automobilu.

Deset minuta poslije, Alvira, Willy i monsijor Ferris stigli su i zatekli Lennyja s lisičinama u policijskom automobilu. Otišli su do stana i doznali da su Stellina i kalež nestali.

Stojeći u dnevnoj sobi stana u kojem je Stellina provela proteklih sedam godina ispričali su Joeu Tracyju sve o kaležu i svojoj sumnji da je Stellina dijete ostavljeno pred Sv. Clementom.

Neki je policajac došao iz Lennyjeve sobe. – Gle ovo, Joe. Našao sam ga između police i stijenke ormara.

Joe je pročitao zgužvano pismo te ga pružio Alviri. – Ona i jest to dijete, gospodo Meehan – rekao je. – Ovo pismo to dokazuje. To je pismo koje je majka pričvrstila za pokrivač.

– Moram obaviti jedan telefonski poziv – rekla je Alvira s olakšanjem. – Ali ne prije nego što nađemo Stellinu...

– Pretražujemo cijeli grad – rekao je Tracy. Uto mu je zazvonio mobitel. Nekoliko trenutaka je slušao, a onda se široko nasmiješio.

– Možete mirno telefonirati – rekao je Alviri. – Malu Blaženu Djevicu upravo su našli kako pokušava pješice otići sve do Bolnice Sv. Luke da posjeti svoju nonnu. – Onda je u slušalicu rekao: – Povedite je

onamo. I mi ćemo doći. – Okrenuo se Alviri koja je podigla slušalicu telefona na stolu. – Pretpostavljam da želite nazvati majku.

– Da, upravo tako. – Samo da Sondra bude u hotelu, molila se Alvirah.

– Gospođica Lewis ostavila je poruku da je otišla s djedom na večeru u restoran – rekao je recepcionar. – Da je potražim?

Kad se Sondra javila, Alvirah joj je rekla: – Sjedni što brže možeš u taksi i požuri u Bolnicu Sv. Luke. Detektiv Tracy uzeo joj je slušalicu iz ruke. – Zaboravite taksi, gospođo. Šaljem vam policijska kola. Imamo djevojčicu koju ćete sigurno željeti vidjeti.

Četrdeset minuta poslije, Alvirah, Willy, monsinjor Ferris i Joe Tracy našli su se sa Sondrom i njezinim djedom pred Lillynom sobom na kardiološkom odjelu bolnice.

– Unutra je, sa ženom koja ju je odgojila – prošaptala je Alvirah. – Nismo joj još ništa rekli. To prepuštamo tebi. Blijeda i drhtava, Sondra je otvorila vrata.

Stellina je stajala podno kreveta okrenuta Sondri iz profila. Na prigušenoj svjetlosti činilo se kao da ima aureol oko zlatne kose prekrivene plavim velom.

– Nonna drago mi je da ti je bolje – govorila je. – Neki me ljubazni policajac doveo ovamo. Htjela sam da me vidiš u mojem prekrasnom kostimu. I vidiš, dobro sam se brinula za mamin pehar. Podigla je srebrni kalež. – Upotrijebili smo ga u predstavi i ja sam se pomolila da mi se mama vrati. Što misliš, hoće li mi je Bog poslati?

Sondra je zajecala, prišla kćeri, kleknula i zagrlila je. Alvirah je zatvorila vrata. – Neki trenuci su privatni – odlučno je rekla. – Katkad je dovoljno znati da ti se želje mogu ostvariti ako dovoljno duboko i dugo vjeruješ u to.

EPILOG

Dvije večeri poslije, 23. prosinca navečer, gledalište Carnegie Halla bilo je puno. Samo što nije počeo gala koncert na kojem će nastupiti velike zvijezde i s njima debitantica Sondra Lewis, mlada violinistica.

U loži u sredini sjedili su Alvirah, Willy, Stellina, Sondrin djed, njezin dečko Gary Willis, monsinjor Ferris, sestra Cordelia, sestra Maeve

Marie i Kate Durkin.

Stellina, koju su svi radozno promatrali, sjedila je u prvom redu. Smeđe su joj oči veselo blistale. Nije bila ni svjesna pozornosti koju je privukla.

Dva su dana sve novine pisale o ponovnom susretu majke i kćeri i pronalasku kaleža. Bila je to izvrsna priča, osobito za Božić. Objavljene su i Sondrine i Stellinine fotografije, i kako je rekla Alvira: – I slijepac vidi da je Stellina majčin klon. Nije mi jasno kako to nisam prije opazila.

Kad su ga pitali hoće li optužiti Sondru zbog napuštanja djeteta, okružni je tužitelj rekao: – Morao bih biti stvarno bešćutan da podignem optužnicu protiv te mlade žene. Je li pogriješila što nije pozvonila na vrata župnog dvora umjesto da trči do telefona? Jest. Je li kao osamnaestogodišnjakinja učinila najviše što je mogla da dobro udomi svoje dijete? I te kako!

Na što je gradonačelnik rekao: – Da ju jest optužio, zagorčio bih mu život.

Kad je dirigent izišao na pozornicu, začuo se aplauz. Svjetla su se prigušila i koncert je počeo.

Alvira je, odjevena u elegantnu zelenu baršunastu večernju haljinu, uhvatila Willyja za ruku.

Sat poslije na pozornicu je zakoračila Sondra. Dočekale su je ovacije. Monsinjur Fenis nagnuo se i rekao:

– Kako to Willy kaže, opet si ih sredila, Alvira – a ja nikad neću zaboraviti da tebi možemo zahvaliti što opet imamo biskupov kalež. Šteta što je dijamant izgubljen, ali najvažniji je ipak kalež.

– Za to je zaslužan Willy – šapnula mu je Alvira. – Da nije vježbao »Cijelu dugu noć«, Sondra ne bi bila otpjevala tu pjesmu. Tad sam prvi put posumnjala. A kad sam čula Stellinu na božićnoj predstavi, bila sam sigurna.

Sondra je podigla gudalo pa su zašutjeli. – Pogledaj je samo – rekla je Alvira Willyju pokazujući Stellinu.

Djevojčica je očigledno bila opčarana majčinom svirkom. Sva je blistala.

Kad je došlo vrijeme za bis a Sondra zasvirala »Cijelu dugu noć«, pogledala je prema loži u kojoj je sjedila njezina kći. Stellina je

zapjevala tiho, tako da su je čuli samo oni oko nje. Nije bilo ni tračka sumnje da majka i kćer nastupaju samo jedna za drugu.

Kad su zamrli posljednji zvukovi, nastao je tajac. Onda se Willy nagnuo prema Alviri i šapnuo: – Alvira, draga, šteta što nisam ponio note. Dobro bi im došla pratnja na klaviru. Što veliš?

KRAJ

Table of Contents

CIJELU DUGU NOĆ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

EPILOG

KRAJ